

Годишен доклад за дейността
Доклад на независимите одитори
Финансов отчет

Доброволен пенсионен фонд
„ЦКБ – Сила”

31 декември 2024 г.

Съдържание

Страница

Годишен доклад за дейността	-
Доклад на независимите одитори	-
Отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица	1
Отчет за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица	2
Отчет за паричните потоци	3
Пояснения към финансовия отчет	4

ДОКЛАД
ЗА УПРАВЛЕНИЕТО НА ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН
ФОНД „ЦКБ - Сила“ ПРЕЗ 2024 год.

СЪДЪРЖАНИЕ:

A. ОСИГУРИТЕЛНА ДЕЙНОСТ	3
Б. ФИНАНСОВА И ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ	4
I. ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ФОНДА.	4
I. ИНВЕСТИРАНЕ НА СРЕДСТВАТА	5
II. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА АКТИВИТЕ	8
III. ДОХОДНОСТ НА АКТИВИТЕ НА ФОНДА	9
В. ОСНОВНИ РИСКОВЕ ЗА ФОНДА	9
Г. ПЕРСПЕКТИВИ И ЦЕЛИ	10

А. ОСИГУРИТЕЛНА ДЕЙНОСТ

Общият брой на осигурените лица към 31.12.2024 год. е 55 092, което е с 445 души по малко спрямо 31.12.2023, когато са били 55 537. Броят на осигурителни партии по групови договори е 43 755, а по индивидуалните договори – 20 411.

През годината новоосигурените лица са 920, като по групови договори са открити 285 осигурителни партии, а по индивидуални – 659. Новоосигурени прехвърлени от други фондове са 59 души, като за 31 души са прехвърлени във фонда работодателски осигурителни вноски от друг пенсионен фонд, а за 34 души са прехвърлени лични вноски.

Средният месечен размер на личните вноски през годината е 112.15 лв., а на вноските от работодател е 47.91 лв.

От началото на годината до 31.12.2024 год. са изплатени еднократно суми на 1 496 лица, след придобиване на право на пенсия, и на 1 002 осигурени – преди настъпване на осигурителен случай.

59 души са напуснали, като са прехвърлили средства в други фондове, управлявани от други дружества. От тях 10 са по лични договори, а 53 – по работодателски.

Броят на пенсионерите към 31.12.2024 год. е 67. Средният размер на изплащаните месечни пенсии за 2024 г. е 158.75 лв.

№ по РЕД	ПОКАЗАТЕЛ	Брой
1.	ОСИГУРЕНИ ЛИЦА КЪМ 31.12.2024 ГОД.	55 092
1.1.	ОП с лични вноски – АКТИВНИ	5 839
1.2.	ОП с лични вноски - СПРЯНО ПЛАЩАНЕ	14 572
1.3.	ОП с РАБОТОДАТЕЛСКИ ВНОСКИ – АКТИВНИ	4 370
1.4.	ОП с РАБОТОДАТЕЛСКИ ВНОСКИ - СПРЯНО ПЛАЩАНЕ	39 385
2.	НОВООСИГУРЕНИ ЛИЦА	920
2.1.	Нови ОП с лични вноски	659
2.2.	Нови ОП с РАБОТОДАТЕЛСКИ ВНОСКИ	285
3.	ПРЕХВЪРЛЕНИ ОСИГУРЕНИ ЛИЦА ОТ ДРУГ ФОНД	59
3.1.	ПРЕХВЪРЛЕНИ С ЛИЧНИ ВНОСКИ	34
3.2.	ПРЕХВЪРЛЕНИ С РАБОТОДАТЕЛСКИ ВНОСКИ	31
4.	ПЕНСИОНЕРИ КЪМ 31.12.2024 ГОД.	67
5.	ЕДНОКРАТНО ИЗПЛАТЕНИ ПРИ НАСТЪПИЛ ОСИГУРИТЕЛЕН СЛУЧАЙ	1 496
6.	ОСИГУРЕНИ ЛИЦА ПРЕДСРОЧНО ИЗТЕГЛИЛИ СУМИ	1 002
7.	ПРЕХВЪРЛЕНИ В ДРУГИ ФОНДОВЕ	59
7.1.	ПРЕХВЪРЛЕНИ С ЛИЧНИ ВНОСКИ	10
7.2.	ПРЕХВЪРЛЕНИ С РАБОТОДАТЕЛСКИ ВНОСКИ	53
№ по РЕД	ПОКАЗАТЕЛ	лв.
1.	СРЕДЕН МЕСЕЧЕН РАЗМЕР НА ЛИЧНА ВНОСКА	112.15
2.	СРЕДЕН МЕСЕЧЕН РАЗМЕР НА РАБОТОДАТЕЛСКА ВНОСКА	47.91
3.	СРЕДЕН МЕСЕЧЕН РАЗМЕР НА ИЗПЛАЩАНИТЕ ПЕНСИИ	158.75

Б. ФИНАНСОВА И ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ**І. ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ФОНДА.**

Към 31.12.2024 год. постъпленията във фонда са в размер на 17 803 хил. лв. От тях 9 139 хил. лв. са постъпления от осигурителни вноски. От други пенсионни фондове са получени 405 хил. лв., от пенсионни схеми на ЕС, ЕЦБ или ЕИБ са прехвърлени 31 хил. лв., а положителният доход от инвестиране на средства на пенсионния фонд е 8 228 хил. лв. През годината са изплатени: пенсии в размер на 85 хил. лв., на осигурени лица придобили право на пенсия – 4 986 хил. лв., на наследници на починали осигурени лица - 434 хил. лв., на наследници на пенсионери са изплатени 1 хил. лв., а изтеглените средства от осигурени лица преди придобиване право на пенсия са в размер на 1 401 хил. лв. Прехвърлените средства към други фондове са 231 хил. лв. Начислените такси и удържки за Дружеството са в общ размер на 930 хил. лв., от тях: 179 хил. лв. удържки от осигурителни вноски, 741 хил. лв. инвестиционна такса, 4 хил. лв. встъпителна такса и 6 хил. лв. други такси. Стойността на нетните активи към 31.12.2024 год. е 127 346 хил. лв. Увеличението спрямо 2023 год. е 9 614 хил. лв. или 8.17%.

ДИНАМИКА В НЕТНАТА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ НА ФОНДА (ХИЛ. ЛВ.)

(№ по ред)	Наименование	ДФ		
		2024	2023	Сравн.
				Сума
I	Нетни активи в началото на периода	117,732	108,721	9,011
II	Увеличения	17,803	15,903	1,900
1	Постъпления от осигурителни вноски	9,139	7,587	1,552
2	Прехвърлени средства от други пенсионни фондове	405	347	58
3	Средства на лица прехвърлени от пенсионни схеми на ЕС, ЕЦБ или ЕИБ	31	0	31
4	Доход от инвестиране на средства	8,228	7,969	259
5	Преведени лихви от НАП	0	0	0
6	Други увеличения	0	0	0
III	Намаления	8,189	6,892	-1,297
1	Изплатени пенсии	85	89	4
2	Изплатени средства еднократно или разсрочено на осигурени лица, придобили право на пенсия	4,986	4,162	-824
3	Изтеглени средства от осигурени лица	1,401	1,162	-239
4	Изплатени средства на наследници	435	255	-180
5	Прехвърлени средства на други пенсионни фондове	231	225	-6
6	Преведени средства на НОИ	0	0	0
7	Средства за държавния бюджет	121	102	-19
8	Средства на лица прооменили осигуряването си по реда на чл.46 от КСО	0	0	0
9	Прехвърлени средства към пенсионния резерв	0	0	0
10	Прехвърлени средства към ФИПП	0	0	0
11	Прехвърлени средства към ФРП	0	0	0
12	Отрицателен доход от инвестиране на средствата на пенсионния фонд	0	0	0
13	Изплатени такси на дружеството, в т.ч.	930	897	-33
13.1	- удържки от осигурителни вноски	179	167	-12
13.2	- инвестиционна такса	741	717	-24
13.3	- встъпителна такса	4	6	2
13.4	- други такси	6	7	1
IV	Нетни активи в края на периода	127,346	117,732	9,614

I. ИНВЕСТИРАНЕ НА СРЕДСТВАТА

През 2024 година основната тема, която определяше поведението на световните капиталови пазари беше паричната политика на основните централни банки – Федералния резерв и Европейската централна банка. Инфлацията и в Европа и в САЩ се понижи и двете централни банки започнаха процес по понижаване на основните лихви.

Европейската централна банка през 2024 година понижи основната лихва на четири пъти, като общото намаление беше от 4.50% до 3.15%.

Федералния резерв през 2024 понижи лихвения процент Federal Funds Target Rate-Upper bound три пъти като общото намаление беше от 5,50% до 4,50%.

Енергийната криза през 2024 в Европа беше преодоляна. Основно инфлацията се отрази в областта на услугите.

Като цяло 2024 година за финансовите пазари премина изцяло под знака на възстановяването на основните индекси на капиталовите пазари. Възстановяването на основните индекси на капиталовите пазари беше придружено и от възстановяването на цените на дълговите ценни книжа.

- В Европа индексите на капиталовите пазари отбелязаха ръст през 2024 година.
- В Германия водещият индекс DAX - 40 приключи годината на ниво от 19,909.14 пункта с ръст от 18.85%.
- Във Франция основният индекс CAC - 40 приключи годината на ниво от 7355.37 пункта или спад от 2.49%.
- В Австрия основният индекс ATX приключи годината на ниво от 3663.01 пункта , с ръст от 6.64%.
- В Нидерландия основният индекс AEX приключи годината на ниво от 878.63 пункта , с ръст от 11.67%.
- В Белгия основният индекс BEL - 20 приключи годината на ниво от 4264.63 пункта , с ръст от 15.02%.
- Във Великобритания основният индекс FTSE 100 - UK приключи годината на ниво от 8,149.78 пункта с ръст от 5.39%.
- Индексът Euro STOXX50, включващ петдесетте компании „сини чипове“ в Европа отчете увеличение от 8.28% и завърши годината на ниво от 4895.98 пункта.

Водещите индекси в САЩ също отчетоха повишения, като S&P 500 завърши годината с повишение от 23.31% при ниво 5,881.63 пункта. В същия тренд се движеше и водещият DJIA, като достигна ниво от 42,544.22 пункта или увеличение от 12.88% спрямо предходната 2023 г. Технологичният индекс NASDAQ отчете ръст от 14.77%, достигайки 19,310.79 пункта.

В България индексите SOFIX и BGBX40 и отчетоха ръст със съответно 16.68% и 8.84%. Повишение отчетоха индексите BG REIT и BG TR 30 с ръст от съответно 12.80% и 8.03%.

ИНДЕКСИ: БЪЛГАРИЯ, ЕВРОПА И САЩ

Индекс	31.12.2024	29.12.2023	Изменение (%)
SOFIX	892.74	765.12	16.68%
BGBX 40	171.82	157.87	8.84%
BG REIT	214.66	190.30	12.80%
BG TR 30	863.62	799.44	8.03%
DAX 40 - Germany	19,909.14	16,751.64	18.85%
CAC 40- France	7,355.37	7,543.18	-2.49%
ATX-Austria	3,663.01	3,434.97	6.64%
AEX-Amsterdam	878.63	786.82	11.67%
BEL 20 - Belgium	4,264.53	3,707.77	15.02%
FTSE 100 -UK	8,149.78	7,733.24	5.39%
Euro STOXX50 Pr	4,895.98	4,521.44	8.28%
DJIA - USA	42,544.22	37,689.54	12.88%
SP 500 - USA	5,881.63	4,769.83	23.31%
NASDAQ - USA	19,310.79	16,825.93	14.77%

Общата пазарна капитализация на българския капиталов пазар в края на 2024 г. отбелязва ръст с 5.02% до 16.28 млрд. лв., спрямо предходната година. Броят на сделките на регулиран пазар за изминалата година е 77 350 и отбелязва ръст от 14.35% спрямо 2023 г. На 975 млн. лв. възлиза оборотът на БФБ-София, като това е с 24% по-висок спрямо 2023 година.

ПАЗАРНА КАПИТАЛИЗАЦИЯ (лв.)

Основен пазар	Декември 2024	Декември 2023	Изменение (%)
Сегмент акции Premium	2,598,106,149	3,083,129,277	-15.73%
Сегмент акции Standard	8,854,372,955	7,745,938,385	14.31%
Сегмент за дружества със специална инвестиционна цел	1,298,130,481	1,191,177,074	8.98%
Алтернативен пазар			
Сегмент акции	2,870,906,837.00	2,628,119,831.97	9.24%
Сегмент за дружества със специална инвестиционна цел	387,571,167.99	416,210,591.91	-6.88%
Пазар за растеж beam	270,458,905.22	436,406,443.09	-38.03%
ОБЩО:	16,279,546,495	15,500,981,602	5.02%

През 2024 год. при инвестирането на средствата на Фондовете, управляваните от ПОАД „ЦКБ-Сила“, усилията ни бяха насочени към постигането на оптимално равнище на доходност от активите, при средна степен на риск. При инвестирането и съобразно Инвестиционната политика на Фонда се отчиташе влиянието на паричната политика на Европейската Централна Банка и Федералния Резерв на САЩ. Стремехът беше да се ограничи негативното влияние на геополитическия риск и инфлацията. В търсенето на инвестиционни възможности се ръководехме от принципите, залегнали в Кодекса за социално осигуряване, а именно надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация. Инвестициите бяха насочени както към ценни книжа търгувани на международните пазари, така и към ценни книжа на българския капиталов пазар, сделки с ДЦК, емитирани от Министерство на финансите, държави членки на Европейски съюз, държави посочени в наредба на Комисията и централните им банки, Европейската инвестиционна банка.

През годината не са правени инвестиции в **БАНКОВИ ДЕПОЗИТИ**.

В края на 2024 год. делът в **ДЦК и дългови ценни книжа**, издадени или гарантирани от държави членки, държави посочени в наредба на Комисията и централните им банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ е в размер на 26.43% от активите на Фонда.

През 2024 година БНБ проведе единадесет аукциона на следните дати 15.04.2024г., 13.05.2024г., 27.05.2024г., 10.06.2024г., 24.06.2024г., 08.07.2024г., 22.07.2024г., 26.08.2024г. Бяха емитирани емисия № BG2030024116/15.04.2024 г. (три годишни лихвоносни съкровищни облигации) с падеж 17.04.2027 г. и емисия № BG2040024213/15.05.2024 г. (шест годишни лихвоносни съкровищни облигации) с падеж 15.05.2030 г.

На международните финансови пазари пенсионните фондове търгуваха с дългови ценни книжа с различен падеж, в щатски долари и евро, издадени от Нидерландия, Република Румъния, Република Албания, ЕЦБ и други.

Инвестициите общо в **КОРПОРАТИВНИ ОБЛИГАЦИИ**, емитирани както от български, така и от чужди емитенти са в размер на 10.14% от активите на Фонда. През годината участвахме в записването на обезпечени корпоративни облигации, за които в решението на общото събрание на акционерите и в предложението за сключване на облигационен заем е поето задължение да се иска приемане и те да бъдат приети за търговия на регулиран пазар в срок, не по-дълъг от 6 месеца от издаването им с емитенти Устрем Холдинг АД, Дивелъпмънт Асетс АД, Зенит Инвестмънт Холдинг АД и други.

Делът в **АКЦИИ – БЪЛГАРСКИ И ЧУЖДЕСТРАННИ**, включително акции на дружества със специална инвестиционна цел към края на отчетния период са в размер на 31.67% от активите на Фонда. През 2024 година средствата на фонда се инвестираха в първокласни Европейски и Американски акции с добра дивидентна доходност на компании от Нидерландия, Швейцария като KONINKLIJKE PHILIPS NV, Nestle SA.

Делът на **КИС** е в размер на 21.02% от активите на Фонда.

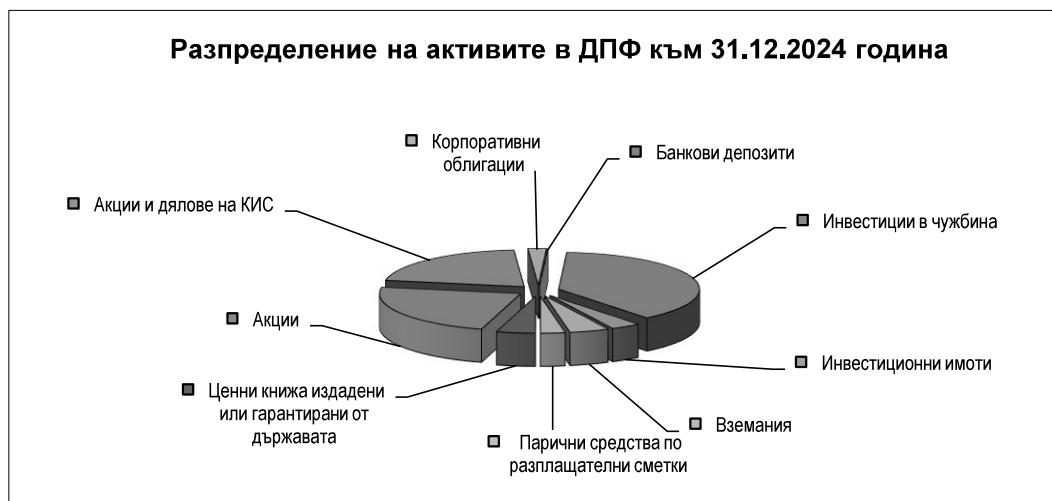
Към края на 2024 год. инвестициите в **НЕДВИЖИМИ ИМОТИ** са в размер на 3.40% от активите на Фонда.

ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ НА АКТИВИТЕ НА ФОНДА (ХИЛ. ЛВ.)

	Наименование на актива	ДФФ					
		2024		2023		Разлика	
		Сума	%	Сума	%	Сума	%
1	Ценни книжа издадени или гарантирани от държавата	5,680	4.45	4,890	4.14	790	0.31
2	Акции	29,805	23.35	26,966	22.85	2,839	0.50
3	Акции и дялове на КИС	26,826	21.02	25,867	21.92	959	-0.90
4	Корпоративни облигации	2,691	2.11	3,766	3.19	-1,075	-1.08
5	Банкови депозити	0	0.00	0	0.00	0	0.00
6	Инвестиции в чужбина	48,927	38.33	43,068	36.50	5,859	1.83
6.1	ЦК издадени или гарантирани от държави членки, централните им банки, държави посочени в наредба на КФН, от ЕЦ и/или ЕИБ	22,588	17.70	22,588	19.14	0	-1.45
6.2	Акции	10,620	8.32	10,369	8.79	251	-0.47
6.3	Акции и дялове на КИС	0	0.00	0	0.00	0	0.00
6.4	Корпоративни облигации	10,257	8.04	10,111	8.57	146	-0.53
7	Инвестиционни имоти	4,339	3.40	4,213	3.57	126	-0.17
8	Вземания	5,772	4.52	5,547	4.70	225	-0.18
9	Парични средства по разплащателни сметки	3,597	2.82	3,682	3.12	-85	-0.30
	Общо	127,637	100.00	117,999	100.00	9,638	

II. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА АКТИВИТЕ

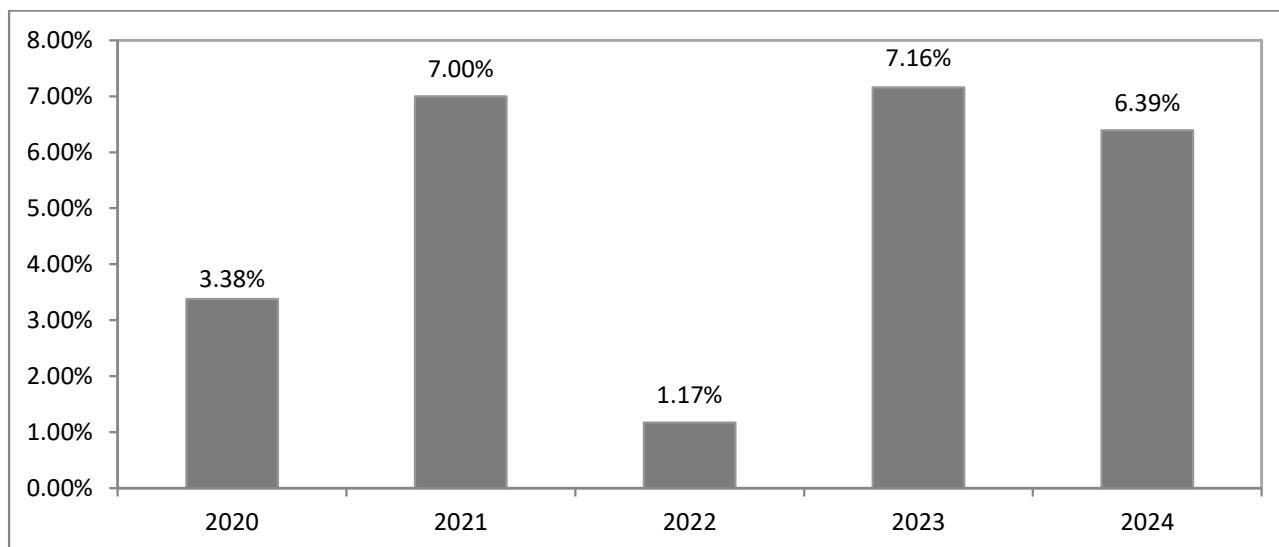
През отчетния период при инвестирането на средствата и управлението на портфейла на Фонда продължихме стриктно да спазваме нормативните изискванията на Кодекса за социално осигуряване.

III. ДОХОДНОСТ НА АКТИВИТЕ НА ФОНДА

Доходността от управление на активите на Фонда за пет годишен период 2020 - 2024 год. на годишна база е следната:

ФОНД	2020	2021	2022	2023	2024
ДОБРОВОЛЕН ПФ	3.38%	7.00%	1.17%	7.16%	6.39%

ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД „ЦКБ-СИЛА“**В. ОСНОВНИ РИСКОВЕ ЗА ФОНДА**

Основните финансови рискове в дейността през 2024 год. бяха рисковете свързани с финансовите инструменти в които инвестираме активите на Фонда. Всички те в бяха повлияни от агресивната война на Русия срещу Украйна, инфлацията и паричната политика на основните централни банки – Федералния резерв и Европейската централна банка.

Като такива могат да бъдат посочени:

- пазарен риск- представлява рискът от повишаване или намаляване на тяхната пазарна стойност в следствие на бъдещи промени в пазарните условия. Притежаваните от Фонда финансови инструменти се управляват, отчитайки променящите се пазарни условия. Експозициите към пазарен риск се управляват в съответствие с утвърдените лимити, съобразени с изискванията на пенсионното законодателство.

- валутен риск- риск при сключването на сделки в чуждестранна валута. Валутният риск се измерва чрез количествено определяне на нетната експозиция към всяка валута различна от Лев и Евро като процент от нетните активи на Фонда.

- лихвен риск- дейностите по управление на риска имат за цел оптимизирането на нетния доход от лихви при дадени пазарни лихвени равнища в съответствие с бизнес стратегиите. Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Фонда спрямо промени в лихвените равнища.

- ценови риск- основният ценови риск, на който е изложен Фонда е свързан с инвестициите в капиталови ценни книжа.

- кредитен риск- При управление на кредитния риск ПОАД наблюдава риска от неизпълнение на ангажименти от страна на контрагенти при операции с финансови инструменти. При наблюдението на рисковите експозиции се отчитат колебанията в справедливата стойност на финансовите инструменти.

Детайлна информация за рисковете е оповестена в пояснение 16 към финансовия отчет Политика по управление на риска.

Г. ПЕРСПЕКТИВИ И ЦЕЛИ

Основна цел пред ръководството на ПОАД „ЦКБ - Сила“ АД през 2025 год. ще бъде запазване и увеличаване на пазарния дял на Фонда в контекста на променената конкурентна среда. Усилията ни при инвестиране на средствата на осигурените лица ще бъдат насочени към адекватно управление в зависимост от прогнозите за динамичен финансов пазар не само в България, а в световен аспект, с оглед постигането на умерена доходност при разумни нива на риска.

Изпълнителни директори на ПОАД „ЦКБ – Сила“ АД:

SAVA
MARINOV
STOYNOV

Digitally signed by
SAVA MARINOV
STOYNOV
Date: 2025.03.28
14:50:28 +02'00'

САВА СТОЙНОВ

GEORGE
TODOROV
TODOROV

Digitally signed by
GEORGE TODOROV
TODOROV
Date: 2025.03.28
15:20:23 +02'00'

ГЕОРГИ ТОДОРОВ

KIRIL
NIKOLOV
CHERVENKOV

Digitally signed by
KIRIL NIKOLOV
CHERVENKOV
Date: 2025.03.28
14:38:35 +02'00'

КИРИЛ ЧЕРВЕНКОВ

РСМ БГ ООД

Адрес за кореспонденция:
ул. Проф. Фритьоф Нансен 9, ет.7
1142 София, България
Т: +359 2 987 55 22
Т: +359 2 987 55 33
Е: office@rsmbg.bg
W: www.rsmbg.bg

Кроу България Одит ЕООД

бул. Ситняково № 48, ет. 7, офис 708,
1505 София
Т (+3592) 44 565 91
Е office@crowe.bg
W www.crowe.bg

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционерите на

ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД

Управляващо и представляващо дружество на

Доброволен пенсионен фонд „ЦКБ-СИЛА“

Гр. София

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на **Доброволен пенсионен фонд „ЦКБ-СИЛА“** („Фонда“), съдържащ отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица към 31 декември 2024 г., отчета за промени в нетните активи на разположение на осигурените лица и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи съществена информация за счетоводната политика и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Фонда към 31 декември 2024 г., неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с МСФО счетоводни стандарти, приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет“.

Ние сме независими от Фонда и управляващото го дружество ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта (ЗНФОИСУ), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФОИСУ и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

Оценка по справедлива стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	
Пояснения 6 Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, 12 Печалби от финансови активи, нетно, 16 Политика по управление на риска и 18 Определяне на справедлива стойност	
Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
Към 31.12.2024 г. Фондът притежава финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата с балансова стойност в размер на 113 929 хил. лв. (31.12.2023 г. – 104 557 (хил. лв.) Тези активи представляват 89% (2023 г. 89%) от общите активи на Фонда, поради това се определят като ключов фактор за резултатите от дейността на Фонда и размера на нетните му активи. При оценката на справедливата стойност на финансовите активи Фондът използва различни методи и прави предположения, които се основават на пазарните условия, съществуващи на всяка отчетна дата. Част от необходимите данни за оценките могат да бъдат получени сравнително лесно – като пазарни цени и лихвени проценти. Определянето на посочените справедливи стойности изисква прилагането на преценки по отношение на източниците за пазарни цени, идентифицирането на активен пазар, както и подходящо използвани методи и техники за оценяването им. Настоящата макроикономическа среда, която е резултат от съчетанието на последиците от геополитическите рискове, нестабилните нива на инфлация и лихвените проценти, влошен бизнес климат и несигурност по отношение на бъдещото развитие, поставя значителни предизвикателства при прогнозиране на очаквани показатели и параметри, използвани при определянето на справедливата стойност. Поради значимостта на горепосочените обстоятелства ние сметохме, че определянето на справедливата стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата е ключов одиторски въпрос.	По време на нашия одит, одиторските ни процедури включваха, без да са ограничени до: - преглед, анализ и оценка на прилаганата счетоводна политика за последваща оценка и представяне на финансовите активи на Фонда от гледна точка на изискванията на МСФО и българското законодателство; - оценка на адекватността на политиките и процедурите, на дизайна и ефективността на внедрените ключови контроли, свързани с процеса на определяне на справедливата стойност на финансовите инструменти; - проучващи запитвания, отправени към експертите на Фонда, относно свързаните процеси на оценяването и наблюдаемостта на външните данни, използвани от Фонда; - детайлен тест по същество на оценката на справедливата стойност на финансови активи към 31.12.2024 г. чрез получаването от независими източници на справедливи цени; - тест на ежедневните преценки до справедлива стойност на база извадка; - критичен преглед на активността на пазарите, които се използват като референтни за целите на оценките на финансовите активи на Фонда, чрез анализ на честотата и обема на извършваните транзакции и възможността ценовата информация да се предоставя на продължаваща база; критична оценка и анализ, с участието на експерти на одиторите на уместността на ключовите методи за оценка, включително направените предположения, приложени дисконтовите фактори, очакван ръст и други ключови показатели, използвани при определянето на справедливата стойност на финансови активи, за които няма котиран цени от активен пазар; - потвърждение на информацията за номиналната стойност на инвестициите към 31.12.2024 г. от трети страни; - оценка на адекватността на оповестяванията във финансовия отчет, включително оповестяванията на основните методи за оценка на финансовите активи и свързаните с тях предположения, преценки и допускания, спрямо изискванията на МСФО счетоводни стандарти, приети от ЕС.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Управителния съвет на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД (Ръководството) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорност на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО счетоводни стандарти, приети от Европейския съюз (ЕС) и българското законодателство, както и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване на способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фонда или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорния съвет и Одитния комитет на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД (Лицата, натоварени с общо управление), носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол;
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда;
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството;
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

заклучения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фонда да преустанови функционирането си като действащо предприятие;

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФОИСУ, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13.06.2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет;
- докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация:

- „РСМ БГ“ ООД и „Кроу България Одит“ ЕООД са назначени за задължителни съвместни одитори на финансовия отчет на Фонда за годината, завършила на 31 декември 2024 г. от общото събрание на акционерите на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД, проведено на 27.06.2024 г., за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършила на 31 декември 2024 г. на Фонда представлява втори пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „РСМ БГ“ ООД и седми пълен непрекъснат ангажимент за „Кроу България Одит“ ЕООД.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

- В подкрепа на съвместното одиторско мнение ние сме предоставили в раздел „Ключови одиторски въпроси“ описание на най-важните оценени рискове, обобщение на отговора на съвместните одитори и важни наблюдения във връзка с тези рискове, когато е целесъобразно.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас съвместно одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Фонда и управляващото го дружество ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД.
- За периода, за който се отнася извършения от нас задължителен одит, освен одита, съвместните одитори са предоставили следните услуги на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД и управляваните от него фондове, които не са посочени в доклада за дейността или финансовия отчет на Фонда:

- ангажимент по изпълнение на договорни процедури съгласно изискванията Международен стандарт за свързани по съдържание услуги (МСССУ) 4400 (преработен) Ангажименти за договорени процедури за издаване на доклад на съвместните регистрирани одитори съгласно изискванията на чл. 187, ал. 3, т. 2 и чл. 252 от КСО относно съответствие на историческата финансова информация между годишните отчети за надзорни цели на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД и управляваните от него фондове, изготвени към и за годината, завършваща на 31 декември 2024 г. съгласно изискванията на Наредба № 63 и одитираните от нас годишни финансови отчети на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД и управляваните от него фондове, изготвени в съответствие със Закона за счетоводството и МСФО счетоводни стандарти, приети от ЕС, за годината, завършваща на 31 декември 2024 г.

- ангажимент по изпълнение на договорни процедури съгласно изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги (МСССУ) 4400 (преработен) Ангажименти за договорени процедури, по отношение на системата за управление на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД към 31.12.2024 г., за издаване на съвместен доклад на регистрираните одитори съгласно изискванията на чл. 187, ал. 3, т. 3 от КСО относно съответствието на системата за управление на ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ АД с изискванията на КСО и актовете по прилагането му.

28.03.2025 г.

гр. София, България

За РСМ БГ ООД
Одиторско дружество, рег.№173

д-р Мариана Михайлова
Управител

Mariana Petrova
Mihaylova

Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova
Date: 2025.03.28 17:33:28 +02'00'

Mariana Petrova
Mihaylova

Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova
Date: 2025.03.28 16:24:34 +02'00'

д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Адрес за кореспонденция:
ул. Проф. Фритьоф Хансен 9, ет.7
1142 София, България

За Кроу България Одит ЕООД
Одиторско дружество, рег.№167

GYULYAY
MYUMYUN
RAHMAN

Digitally signed by GYULYAY MYUMYUN RAHMAN
Date: 2025.03.28 19:09:16 +02'00'

Гюлай Рахман
Управител

Daniela Kancheva
Grigorova

Digitally signed by Daniela Kancheva Grigorova
Date: 2025.03.28 18:23:44 +02'00'

Даниела Григорова
Регистриран одитор, отговорен за одита

бул. Ситняково № 48, ет. 7, офис 708
1505 София, България

Отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица
към 31 декември

	Пояснение	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Активи			
Инвестиционни имоти	5	4 339	4 213
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	6	113 929	104 557
Вземания	7	5 773	5 547
Парични средства и парични еквиваленти	8	3 597	3 682
Общо активи		127 638	117 999
Пасиви			
Задължения към свързани лица	13.2	250	236
Задължения, свързани с инвестиции	10	8	9
Данъчни задължения		34	22
Общо пасиви		292	267
Нетни активи на разположение на осигурените лица	9	127 346	117 732

Финансовият отчет на страници от 1 до 42 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОАД „ЦКБ-Сила“ АД и е подписан на 17 март 2025 г.

Димитър Моллов
Съставител

Dimitar Kanchev Mollov

Digitally signed by Dimitar Kanchev Mollov
Date: 2025.03.28 14:24:26 +02'00'

SAVA MARINOV
STOYNOV

Digitally signed by SAVA MARINOV STOYNOV
Date: 2025.03.28 14:51:10 +02'00'

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

KIRIL NIKOLOV
CHERVENKOV

Digitally signed by KIRIL NIKOLOV CHERVENKOV
Date: 2025.03.28 14:40:16 +02'00'

Кирил Червенков
Изпълнителен директор

Дата: 17.03.2025 г.

Съгласно одиторски доклад:

За РСМ БГ ООД
Одиторско дружество, рег. № 173

д-р Мариана Михайлова
Управител на РСМ БГ ООД

Mariana Petrova Mihaylova

Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova
Date: 2025.03.28 17:36:23 +02'00'

Mariana Petrova Mihaylova

Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova
Date: 2025.03.28 16:25:54 +02'00'

д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

За Кроу България Одит ЕООД
Одиторско дружество, рег. № 167

Гюляй Рахман
Управител на Кроу България Одит ЕООД

GYULYAY MYUMYUN RAHMAN

Digitally signed by GYULYAY MYUMYUN RAHMAN
Date: 2025.03.28 19:07:05 +02'00'

Daniela Kancheva Grigorova

Digitally signed by Daniela Kancheva Grigorova
Date: 2025.03.28 18:24:28 +02'00'

Даниела Григорова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Отчет за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Приходи от лихви		1 915	1 807
Приходи от дивиденди		955	1 067
Нетна печалба от оценка на финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	12	4 731	3 825
Нетна (загуба) / печалба от валутна преоценка	12	462	(182)
Нетна печалба от сделки с финансови активи	12	(9)	1 079
Нетна печалба от инвестиционни имоти	5	182	258
Приходи от възстановяване на обезценка	12	(8)	115
Печалба от инвестиране на средствата на Фонда		8 228	7 969
Удръжки и такси за ПОАД	11	(930)	(897)
Оперативен резултат		7 298	7 072
Вноски за осигурени лица	9	9 139	7 587
Постъпили суми за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	9	405	347
Прехвърлени средства на лица от пенсионни схеми на ЕС, на ЕЦБ или на ЕИБ		31	-
Увеличения, свързани с осигурителни вноски		9 575	7 934
Изплатени суми по осигурителни и пенсионни договори	9	(7 028)	(5 770)
Преведени суми на лица, прехвърлили средства в други пенсионни фондове	9	(231)	(225)
Намаления, свързани с осигурителни вноски		(7 259)	(5 995)
Изменение в нетните активи на разположение на осигурените лица		9 614	9 011
Нетни активи на разположение на осигурените лица в началото на годината	9	117 732	108 721
Нетни активи на разположение на осигурените лица в края на годината	9	127 346	117 732

Финансовият отчет на страници от 1 до 42 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОАД „ЦКБ-Сила“ АД и е подписан на 17 март 2025 г.

Димитър Моллов
Съставител

Dimitar Kanchev Mollov
Digitally signed by Dimitar Kanchev Mollov
Date: 2025.03.28 14:24:47 +02'00'

SAVA MARINOV
STOYNOV
Digitally signed by SAVA MARINOV STOYNOV
Date: 2025.03.28 14:51:35 +02'00'

Сава Стойнов
Изпълнителен директор

KIRIL NIKOLOV
CHERVENKOV
Digitally signed by KIRIL NIKOLOV CHERVENKOV
Date: 2025.03.28 14:40:58 +02'00'

Кирил Червенков
Изпълнителен директор

Дата: 17.03.2025 г.

Съгласно одиторски доклад:

За РСМ БГ ООД
Одиторско дружество, рег. № 173

Mariana Petrova Mihaylova
Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova
Date: 2025.03.28 17:36:40 +02'00'

д-р Мариана Михайлова
Управител на РСМ БГ ООД

Mariana Petrova Mihaylova
д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

За Кроу България Одит ЕООД
Одиторско дружество, рег. № 167

GYULYAY MYUMYUN RAHMAN
Digitally signed by GYULYAY MYUMYUN RAHMAN
Date: 2025.03.28 19:07:49 +02'00'

Гюляй Рахман
Управител на Кроу България Одит ЕООД

Daniela Kancheva Grigorova
Даниела Григорова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Поясненията на страници от 4 до 42 представляват неразделна част от финансовия отчет.

Отчет за паричните потоци
за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Оперативна дейност			
Постъпления, свързани с осигурени лица и пенсионери	9	9 139	7 587
Плащания, свързани с осигурени лица и пенсионери	9	(6 907)	(5 668)
Платени такси на управляващото дружество	13.1	(916)	(819)
Постъпления на средства за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	9	405	347
Плащания на средства за осигурени лица, прехвърлени към други пенсионни фондове	9	(231)	(225)
Постъпления, от пенсионни схеми на ЕС, на ЕЦБ или ЕИБ		31	-
Други парични потоци за оперативна дейност, нетно	9	(128)	(132)
Получени лихви и дивиденди		2 889	2 825
Придобиване на финансови активи		(20 032)	(24 923)
Постъпления от продажба на финансови активи		15 576	16 148
Плащания, свързани с инвестиционни имоти	5	(58)	(66)
Постъпления, свързани с инвестиционни имоти		131	137
Нетен паричен поток за оперативна дейност		(101)	(4 789)
Печалба / (загуба) от валутна преоценка на парични средства		16	(19)
Нетно намаление на парични средства и парични еквиваленти		(85)	(4 808)
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината	8	3 682	8 490
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	8	3597	3 682

Финансовият отчет на страници от 1 до 42 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОАД „ЦКБ-Сила“ АД и е подписан на 17 март 2025 г.

Димитър Моллов
Съставител

Dimitar Kanchev Mollov
Digitally signed by Dimitar Kanchev Mollov
Date: 2025.03.28 14:25:05 +02'00'

SAVA MARINOV
STOYNOV

Digitally signed by SAVA MARINOV STOYNOV
Date: 2025.03.28 14:52:02 +02'00'

Сава Стойнов
Изпълнителен директор
KIRIL NIKOLOV
CHERVENKOV
Digitally signed by KIRIL NIKOLOV CHERVENKOV
Date: 2025.03.28 14:41:33 +02'00'

Кирил Червенков
Изпълнителен директор

Дата: 17.03.2025 г.

Съгласно одиторски доклад:

За РСМ БГ ООД
Одиторско дружество, рег. № 173

Mariana Petrova Mihaylova
Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova
Date: 2025.03.28 17:36:57 +02'00'

Д-р Мариана Михайлова
Управител на РСМ БГ ООД

Mariana Petrova Mihaylova
Digitally signed by Mariana Petrova Mihaylova
Date: 2025.03.28 16:27:36 +02'00'

Д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

За Кроу България Одит ЕООД
Одиторско дружество, рег. № 167

GYULYAY MYUMYUN RAHMAN
Digitally signed by GYULYAY MYUMYUN RAHMAN
Date: 2025.03.28 19:08:27 +02'00'

Гюляй Рахман
Управител на Кроу България Одит ЕООД

Даниела Григорова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Daniela Kancheva Grigorova
Digitally signed by Daniela Kancheva Grigorova
Date: 2025.03.28 18:25:29 +02'00'

Пояснения към финансовия отчет

1. Обща информация

Доброволен пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” (Фондът) е регистриран по ф.д. № 13906/2000 г. на Софийски градски съд и е с ЕИК 130438809.

Фондът е самостоятелно юридическо лице, което се управлява от ПОАД „ЦКБ – Сила” АД (Дружеството) с ЕИК 825240908 и адрес на управление гр. София, бул. Цариградско шосе № 87. Фондът се представлява при взаимоотношенията си с трети лица заедно от г-н Сава Стойнов и г-н Георги Тодоров или от г-н Сава Стойнов и г-н Кирил Червенков, представляващи ПОАД „ЦКБ – Сила” АД.

Управителният съвет на ПОАД „ЦКБ – Сила” АД е в състав:

Кирил Николов Червенков
Георги Тодоров Тодоров
Александър Богомилов Величков
Сава Маринов Стойнов

Надзорният съвет на ПОАД „ЦКБ – Сила” АД е в състав:

„ЦКБ ГРУП“ ЕАД
Александър Димитров Кerezов
Николай Димитров Борисов

Държавната агенция за осигурителен надзор (ДАОН) е дала съгласие №08/26.10.2000 г. за вписване на Доброволен пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” в съда.

Фондът е създаден за неопределен срок.

Фондът не отговаря с активите си за задълженията и за загубите на Дружеството, което го управлява и представлява.

Фондът няма служители.

Основната дейност на Фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване в България (КСО), който регламентира държавното и допълнителното пенсионно осигуряване в страната и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Осигурителни и пенсионни договори

Доброволен пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” извършва допълнително доброволно пенсионно осигуряване за лична допълнителна доброволна пенсия. Покритите осигурителни случаи са: старост, инвалидност и смърт. Всяко физическо лице, навършило 16 години, може доброволно да се осигурява или да бъде осигурявано.

Пенсионните схеми, които се предлагат, са разработени на предварително определени осигурителни вноски.

Осигурителните вноски за доброволно осигуряване могат да бъдат за сметка на самото лице и/или работодател и/или друг осигурител.

Отделните пенсионни схеми са:

- индивидуална пенсионна схема – на основата на еднократни или периодични вноски за сметка на осигуреното лице;
- колективна пенсионна схема – на основата на еднократни или периодични вноски за сметка на друг осигурител или работодател.

Допълнителните пенсии са пожизнени и срочни, по избор на осигуреното лице, като вида на пенсията и срока на нейното получаване се посочват в пенсионния договор при придобиване на право на допълнителна пенсия.

Плащанията са под формата на:

- допълнителни пенсии за старост и инвалидност;
- еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида;
- изплащане на наследствена пенсия;
- еднократно или разсрочено изплащане на наследниците на остатъка от средствата по индивидуалната партида на осигурените лица или пенсионера.

Размерът на личната пожизнена допълнителна пенсия за старост се изчислява на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- техническия лихвен процент;
- биометрични таблици.

Право на допълнителна пенсия може да се придобие и чрез внасяне на еднократни вноски, като техният размер се определя на базата на актюерски разчети.

Техническият лихвен процент и биометричните таблици се одобряват от заместник председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление “Осигурителен надзор”.

Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

- при смърт на осигурения;
- когато осигуреното лице прехвърли в полза на трето лице или друг пенсионен фонд цялата сума, натрупана в неговата индивидуална партида;
- при изтегляне на цялата сума, натрупана по неговата индивидуална партида.
- Доходността от инвестирането на активите на Доброволен пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” за периода 30.12.2022 г. - 31.12.2024 г. е 6.77% на годишна база (по данни на КФН).

Основни данни за ДПФ „ЦКБ – Сила” за 2024 г.

	’000 лв.
Постъпили вноски през периода	9 139
Постъпили суми за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	405
Прехвърлени средства на лица от пенсионни схеми на ЕС, на ЕЦБ или на ЕИБ	31
Удържани такси и комисионни	930
Доход за разпределение	8 228
Всичко активи	127 638
Задължения към осигурени лица и пенсионери	127 346

2. Основа за изготвяне на финансовите отчети

2.1. Приложими стандарти

Финансовият отчет на Фонда е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО счетоводни стандарти), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

При изготвянето на финансовия отчет на пенсионния фонд е приложен специалният стандарт МСС 26 „Счетоводство и отчитане на планове за пенсионно осигуряване“ (МСС 26), съдържащ специфичните изисквания относно финансовите отчети на пенсионните фондове. Всички останали стандарти се прилагат при изготвянето на финансовия отчет на пенсионния фонд в степенята, в която не са заменени от изискванията на МСС 26.

2.2. База за изготвяне

Финансовият отчет е изготвен на базата на историческата цена, с изключение на финансовите активи, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата и инвестиционните имоти, които са представени по справедлива стойност.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Фонда да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Фонда Ръководството очаква, че Фондът има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет.

2.3. Сравнителни данни

Фондът представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година

2.4. Функционална валута и валута на представяне

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Фонда. Всички суми (включително сравнителната информация за 2023 г.) са представени в хиляди лева ('000 лв.), освен ако не е посочено друго.

2.5. Използване на оценки и допускания

Изготвянето на финансовия отчет в съответствие с МСФО изисква ръководството да прави оценки, предвиждания и допускания, които влияят на прилагането на политиките и на отчетените суми на активи и пасиви, приходи и разходи. Реалният резултат може да бъде различен от тези очаквания.

Очакванията и основните допускания се преразглеждат във всеки отчетен период. Повторното преразглеждане на счетоводните оценки се признава в периода, в който оценката е преразгледана, когато преразглеждането се отнася само до този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди, ако преразглеждането оказва влияние на сегашния и на бъдещите периоди.

Информация за значителни позиции, които са засегнати от оценки на несигурността и критични допускания при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху сумите признати във финансовия отчет, се съдържа в приложенията по оценка на финансови инструменти.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Първоначално прилагане на нови стандарти и изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период:

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период и няма съществен ефект от първоначалното им прилагане:

- **Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС**
- **Изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети: Нетекущи пасиви, обвързани с финансови показатели, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС**
- **Изменения в МСФО 16 Лизинг: Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС**
- **Изменения в МСС 7 Отчет за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания: Споразумения за финансиране на доставчици, в сила от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС**

Новите стандарти изменения и разяснения към МСФО нямат съществен ефект върху финансовите отчети на Фонда.

3.2. Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС и които все още не са влезли в сила

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС, не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

Изменения в МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове: Липса на конвертируемост, в сила от 1 януари 2025 г., все още не са приети от ЕС

Измененията в МСС 21 включват:

- уточняване кога една валута може да бъде обменена в друга валута и кога не - една валута може да бъде обменена, когато предприятието е в състояние да обмени тази валута за другата валута чрез пазари или механизми за обмен, които създават изпълними права и задължения без неоправдано забавяне към датата на оценяване и за определена цел; една валута не може да бъде обменена в друга валута, ако предприятието може да получи само незначителна сума от другата валута;
- изискване как предприятието да определи обменния курс, който се прилага, когато дадена валута не може да бъде обменена - когато дадена валута не може да бъде обменена към датата на оценяване, предприятието оценява спот обменния курс като курс, който би се приложил при редовна сделка между пазарни участници към датата на оценяване и който би отразил вярно преобладаващите икономически условия.
- изискване за оповестяване на допълнителна информация, когато валутата не е конвертируема - когато валутата не е конвертируема, предприятието оповестява информация, която би позволила на потребителите на неговите финансови отчети да преценят как липсата на конвертируемост на валутата влияе или се очаква да повлияе на неговите финансови резултати, финансово състояние и парични потоци.

Изменения на МСФО 9 и МСФО 7 относно класификацията и оценяването на финансовите инструменти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2026 г., все още неприети от ЕС). На 30 май 2024 г. СМСС издаде целеви изменения на МСФО 9 и МСФО 7, за да отговори на неотдавнашните въпроси, възникнали на практика, и да включи нови изисквания не само за финансовите институции, но и за корпоративните субекти. Тези изменения:

- изясняване на датата на признаване и отписване на някои финансови активи и пасиви, с ново изключение за някои финансови задължения, уредени чрез система за електронни парични преводи;
- изясняват и добавят допълнителни насоки за оценка дали даден финансов актив отговаря на критерия за плащане единствено на главница и лихва;
- добавя изисквания за нови оповестявания за определени инструменти с договорни условия, които могат да променят паричните потоци (като например някои финансови инструменти с характеристики, свързани с постигането на екологични, социални и управленски цели); и
- актуализиране на оповестяванията за инструменти на собствения капитал, определени по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход.

МСФО 19 Дъщерни дружества без публична отчетност: Оповестявания (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2027 г., неприет от ЕС). Издаден през месец май 2024 г., МСФО 19 позволява на някои допустими дъщерни дружества на предприятия майки, които отчитат по счетоводните стандарти по МСФО, да прилагат намалени изисквания за оповестяване.

Фондът очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Фонда в периода на първоначалното им прилагане.

МСФО 18 Представяне и оповестяване във финансовите отчети (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2027 г., неприет от ЕС). МСФО 18 ще замени МСС 1 *Представяне на финансови отчети*, като ще въведе нови изисквания, които ще помогнат за постигане на съпоставимост на финансовите резултати на подобни предприятия и ще предоставят по-подходяща информация и прозрачност на потребителите. Въпреки че МСФО 18 няма да повлияе на признаването или оценяването на статиите във финансовите отчети, неговото въздействие се очаква да е в степен, до която не се заменя от изискванията на МСС 26.

В момента ръководството оценява подробните последици от прилагането на новия стандарт върху финансовите отчети на Фонда. От извършената предварителна оценка не бяха установени потенциални въздействия.

Фондът ще прилага новия МСФО 18 от задължителната му дата на влизане в сила 1 януари 2027 г. Изисква се прилагане със задна дата, така че сравнителната информация за финансовата година, приключваща на 31 декември 2026 г., ще бъде преизчислена в съответствие с МСФО 18

4. Съществена информация за счетоводните политики

4.1 Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Фонда по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.2 Отчитане по сегменти

Фондът развива дейност само в един икономически сектор поради правните ограничения и целта, за която е създаден. Поради тези причини няма да бъде показана информация за различни сегменти.

4.3 Приходи

Основните приходи на Фонда са от инвестиции, включващи преоценка на ценни книжа и инвестиционни имоти, реализирани печалби или загуби от сделки с ценни книжа и инвестиционни имоти, лихви от банкови влогове, депозити и лихвоносни ценни книжа, получени дивиденди.

Приходите от дивиденди се признават в печалбата или загубата в момента на възникване на правото за получаване на дивидента.

Приходите от лихви се начисляват текущо пропорционално на времевата база и чрез прилагане на метода на ефективната лихва за всички лихвоносни финансови активи.

Разликите от промените в оценката на финансовите инструменти спрямо пазарната им цена, се отчитат като текущ приход или разход от преоценки на финансови активи, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Разликата между отчетната стойност и продажната цена на финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата, при сделки с тях, се признават като текущи приходи или разходи от операции с инвестиции.

4.4 Разходи

Разходи се признават в отчета за промените в размера на нетните активи на разположение на осигурените лица към датата на тяхното възникване.

4.5 Инвестиционни имоти

Фондът отчита като инвестиционни имоти земя и сгради, държани с цел отдаване под наем при условия на оперативен лизинг или за увеличаване на стойността на имота, или и за двете, в съответствие с МСС 40 Инвестиционни имоти.

Инвестиционните имоти се признават като актив във финансовия отчет на Фонда само при условие, че са изпълнени следните две изисквания:

- вероятно е да бъдат получени бъдещи икономически изгоди от инвестиционните имоти;
- стойността на инвестиционните имоти може надеждно да бъде оценена.

Признаването се извършва обичайно от момента, в който всички ползи и рискове, свързани с актива са прехвърлени към Фонда.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, включително разходите по сделката – например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката. Текущите разходи, свързани с обслужването на актива не се включват в отчетната стойност, а се отчитат като преки разходи за инвестиционни имоти в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

След първоначалното им признаване инвестиционните имоти, се отчитат като се използва моделът на справедливата стойност. Инвестиционните имоти се преоценяват на тримесечна база и се включват в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица по пазарните им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит подходящи за характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Промени в справедливата стойност на инвестиционните имоти или стойността на продажбата на инвестиционния имот се отразява на реда „Нетни приходи от инвестиционни имоти” в Отчета за промените в размера на нетните активи на разположение на осигурените лица.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати във финансовите отчети на Фонда, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Фондът да получи бъдещи икономически изгоди, надвишаващи първоначално

оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Фондът отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхната продажба. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или продажбата им, се признават в Отчета за промените в размера на нетните активи на разположение на осигурените лица и се определят като разлика между нетните постъпления от продажбата и балансовата стойност на актива. Приходите от наеми от инвестиционни имоти се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица в периода, за който се отнасят, независимо от начина на плащане.

4.6 Финансови инструменти

4.6.1 Финансови активи

Притежаваните от Фонда финансови активи включват следните категории: портфейл от финансови активи, който отговаря на дефиницията за държан за търгуване, не се държи нито за събиране на договорни парични потоци, нито за събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи и кредити и вземания (включващи и паричните средства и паричните еквиваленти).

В съответствие с МСС 26 инвестициите на пенсионния фонд се отчитат по справедлива стойност. В случай на търгуеми ценни книжа, справедливата стойност е пазарната стойност. В случай, че пенсионния фонд има инвестиции, за които не е възможна оценка по справедлива стойност, се оповестява причината, поради която справедливата стойност не се използва.

Класификация

Класификацията е в зависимост от същността и целите на финансовите активи към датата на първоначалното им признаване в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица и включва следните категории:

Кредити и вземания, отчетени по амортизирана стойност

Кредитите и вземанията, притежавани от Фонда, са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар.

Финансови активи, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба

Средствата на Фонда се инвестират при спазване принципите за постигане на максимална доходност, ликвидност и диверсификация на финансовите активи съгласно изискванията на пенсионното законодателство и вътрешните правила за дейност на пенсионноосигурителното дружество. Те включват инвестиции в държавни ценни книжа, корпоративни ценни книжа, акции и други. Тези инвестиционни цели определят класификацията на финансовите активи във Фонда като финансови активи, които са управлявани и чиито резултати се оценяват на база справедлива стойност, не се държат нито за събиране на договорни парични потоци, нито за събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. При управлението на Фонда, Дружеството се ръководи от информацията относно справедливата стойност на финансовите активи и използва тази информация, за да оцени резултатите на финансовите активи и да взема инвестиционни решения.

Признаване и оценяване

Финансови активи, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба

Фондът признава финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба на датата на уреждане. От този момент Фондът отчита всички приходи и разходи, свързани с промяна на справедливата им стойност в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

Финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба се отчитат по справедлива стойност при първоначално признаване, за която се приема цената

им на придобиване без разходите по осъществяване на сделката. Разходите пряко свързани със сделката се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица при възникването им. Последващата оценка на тези инструменти е по справедлива стойност.

Кредити и вземания, отчетени по амортизирана стойност

Кредити и вземания се признават по справедлива стойност при първоначално признаване, за която се приема цената им на придобиване, към която се прибавят или съответно приспадат разходите пряко свързани с осъществяване на сделката.

След първоначалното им признаване, кредитите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, с използването на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП), намалена с провизията за обезценка. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП.

Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите приходи в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Загубите, възникващи от обезценка, се признават в отчета за промените в нетните активи като самостоятелен показател – разходи за обезценка. В края на всеки отчетен период Фондът признава коректив за загуби за очаквани кредитни загуби от вземанията и парични средства и парични еквиваленти. В края на всеки отчетен период Фондът актуализира оценката на изменението в кредитния риск на съответния финансов инструмент. Фондът оценява загубата от обезценка за финансовия инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, ако кредитният риск на финансовия инструмент се е увеличил значително от първоначалното признаване. Ако кредитният риск на финансовия инструмент не е значително увеличен от първоначалното признаване, Фондът оценява загубата от обезценка за дадения финансов инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за 12 месеца

При оценката за определяне на значително увеличение на кредитния риск Фондът отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на финансовия инструмент, а не промяната в размера на очакваните кредитни загуби. За да направи тази оценка, Фондът сравнява риска от настъпване на неизпълнение по финансовия инструмент към отчетната дата и към датата на първоначалното признаване и взема предвид разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която удостоверява значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Фондът разглежда както количествена, така и качествена информация, която е разумна и подкрепяща, включително исторически опит и информация за бъдещо развитие. Следната информация се взема предвид при оценката дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване:

- съществуващо или очаквано значително влошаване на външния (ако е наличен) или вътрешния кредитен рейтинг на финансовия инструмент;
- значимо влошаване на външните пазарни индикатори за кредитен риск за дадения финансов инструмент,
- например значително увеличение на кредитния спред, цените на суап за кредитно неизпълнение за длъжника или продължителността на времето или степента, до която справедливата стойност на финансов актив е по-ниска от амортизираната му стойност;
- съществуващи или прогнозни неблагоприятни промени в бизнес, финансови или икономически условия, които се очаква да причинят значително намаляване на способността на длъжника да изпълнява задълженията си;
- съществуващо или очаквано значително влошаване на оперативните резултати на длъжника;
- значителни увеличения на кредитния риск по отношение на други финансови инструменти на същия длъжник;

- актуална или очаквана значителна неблагоприятна промяна в регулаторната, икономическата или технологичната среда на длъжника, което води до значително намаляване на способността на длъжника да изпълнява задълженията си по дълга.

Независимо от резултата от горната оценка, Фондът приема, че кредитният риск по даден финансов актив се е увеличил значително от първоначалното признаване, когато договорните плащания са просрочени с повече от 30 дни, освен ако Фондът не разполага с разумна и подкрепяща информация, която да показва друго.

Фондът редовно следи за ефективността на използваните критерии при определянето дали има значително увеличение на кредитния риск и ги преразглежда, за да подсили, че критериите са в състояние да идентифицират значително увеличение на кредитния риск преди сумата да стане просрочена.

Фондът счита следните обстоятелства за настъпване на неизпълнение за целите на управление на вътрешния кредитен риск:

- нарушение на финансовите условия от страна на длъжника; или
- информацията, разработена вътрешно или получена от външни източници, показва, че е малко вероятно длъжникът да плати на кредиторите, включително на Фонда, изцяло (без да се отчитат обезпеченията, държани от Фонда).

Независимо от горния анализ, Фондът счита, че е настъпило неизпълнение, когато даден финансов актив е с над 90 дни просрочие, освен ако Фондът има разумна и подкрепяща информация, за да докаже, че по-голямо просрочие е по-подходящ критерий за неизпълнение.

Финансов актив е с кредитна обезценка, когато едно или повече събития оказват негативно въздействие върху оценката на бъдещите парични потоци от този финансов актив. Доказателство, че даден финансов актив е с кредитна обезценка, включва наблюдаеми данни за следните събития:

- а) значителни финансови затруднения на емитента или длъжника;
- б) нарушение на договора, като неизпълнение или събитие на просрочие;
- в) кредиторът(ите) на длъжника, по икономически или договорни причини, свързани с финансовите затруднения на длъжника, предоставя на длъжника отстъпка (и), която кредиторът(ите) не би предоставил в противен случай;
- г) става вероятно длъжникът да влезе в несъстоятелност или друга финансова реорганизация; или
- д) изчезването на активен пазар за този финансов актив поради финансови затруднения.

Измерването на очакваните кредитни загуби е функция от вероятността за неизпълнение, загубата при неизпълнение (т.е. размера на загубата при неизпълнение) и експозицията при неизпълнение. Оценката на вероятността за неизпълнение и загубата при неизпълнение се базира на исторически данни, коригирани с информация за бъдещото развитие, както е описано по-горе. Експозицията при неизпълнение за финансовите активи, се състои от брутната балансова стойност на активите към датата на отчетния период.

За финансовите активи очакваната кредитна загуба се оценява като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Фонда в съответствие с договора и всички парични потоци, които Фондът очаква да получи, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Фондът признава печалба или загуба от обезценка в отчета за промените в нетните активи за всички финансови инструменти със съответстваща корекция на тяхната балансова стойност в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица.

Отписване

Фондът отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърли правата за получаване на договорните

парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Фонда, се признава като отделен актив или пасив.

Фондът извършва транзакция, при която прехвърля активи, признати в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, но запазва част или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи или част от тях. Ако са запазени част или всички съществени рискове и печалби, то прехвърлените активи не се отписват от отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби са например сделки със заемане на ценни книжа или с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Фондът нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, той отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Фондът продължава да признава актива до степента на участие, в зависимост от това доколко е изложено на промени в стойността на прехвърления актив.

Фондът отписва определени инвестиционни ценни книжа, когато бъдат определени като несъбираеми - например, когато има информация, показваща, че длъжникът е в тежко финансово затруднение и няма реалистична перспектива за възстановяване, напр. когато длъжникът е бил ликвидирен или е влязъл в производство по несъстоятелност. Отписаните финансови активи все още могат да бъдат обект на дейности по принудително изпълнение съгласно процедурите за възстановяване на Фонда, като се вземат предвид правните консултации, когато е уместно. Всички възстановени суми се отчитат в печалбата или загубата.

4.6.2 Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват задължения към Дружеството, управляващо Фонда, задължения по репо сделки и задължения, свързани с инвестиции.

Фондът признава финансовите пасиви на датата на възникване по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо по амортизирана стойност. Фондът отписва финансов пасив, когато неговите договорни задължения са изпълнени, отменени или изтекат.

4.6.3 Принципи за оценка по справедлива стойност

Справедлива стойност е цена при нормална сделка за продажба на актив или за прехвърляне на пасив, която би се случила между пазарни участници към датата на оценка. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Фондът задължително има достъп.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя всеки ден на база пазарни котировки на цената им към края на предходния работен ден на активен пазар за този инструмент, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. Пазарът се счита за активен, ако борсовите цени са регулярни и лесно достъпни и представляват актуални и редовно осъществявани преки пазарни сделки.

Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Фондът установява справедливата стойност, използвайки ценообразуващи модели или техники на дисконтиране на паричните потоци. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за Фонда оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните

за техниките за оценка удачно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент.

4.6.4 Печалби и загуби от последваща оценка

Всички печалби и загуби, възникнали в резултат на промени в справедливата стойност на финансови инструменти отчетени по справедлива стойност през печалба или загуба, се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица на ежедневна база.

Основните използвани методи за преоценка са посочени по-долу, в зависимост от типа на инструмента:

Акции и права, приети за търговия на регулиран пазар

Последваща оценка на акции, търгувани на регулиран пазар в държава членка, съответно на официален пазар на фондова борса или на друг организиран пазар в трета държава, които са включени в основен индекс на съответния пазар, се извършва по:

- цена на затваряне на този пазар за предходния работен ден, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация на финансови инструменти;
- последна цена „купува“ за предходния работен ден, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация на финансови инструменти, ако не може да се определи цена по предходната разпоредба.

Последваща оценка на акции, търгувани на регулиран пазар в държава членка, съответно на официален пазар на фондова борса или на друг организиран пазар в трета държава, извън посочените в предходната разпоредба, се извършва по по-ниската цена от:

- обявената на този пазар цена на затваряне за предходния работен ден, в случай че се осигурява непрекъсната ценова информация, от която са видни извършени сделки с достатъчна честота и обем за последните три последователни месеца преди текущия месец;
- последна цена „купува“ за предходния работен ден, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация, в случай че се осигурява непрекъсната ценова информация, от която са видни извършени сделки с достатъчна честота и обем за последните три последователни месеца преди текущия месец.

При невъзможност да се приложи начинът за оценка по предходните две разпоредби, последващата оценка на акции се извършва по един от следните методи и модели:

1. метод на пазарните множители на дружества аналози чрез използване на модела на пазарните множители на дружество аналог;
2. метод на нетната балансова стойност на активите чрез използване на модела на нетната балансова стойност на активите;
3. метод на дисконтираните парични потоци чрез използване на:
 - а) модела на дисконтираните парични потоци на собствения капитал;
 - б) модела на дисконтираните парични потоци на дружеството, или
 - в) модела на дисконтираните дивиденди.

Последваща оценка на права или варианти по акции, търгувани на регулиран пазар в държава членка, съответно на официален пазар на фондова борса или на друг организиран пазар в трета държава, се извършва по по-ниската цена от цената на затваряне и последната цена „купува“ за предходния работен ден, обявени в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация.

При невъзможност да се приложи предходната разпоредба, последващата оценка на правата и вариантите се извършва по справедлива стойност, определена посредством подходящ модел, посочен в правилата на Фонда.

Прилагането на даден метод следва да се аргументира подробно, като се обоснове методиката за изчисление на цените. Когато даден избран метод престане да бъде приложим за съответната ценна книга поради липса на публична информация или когато се получат съществени отклонения в оценката, изчислена по дадения метод, спрямо справедливата ѝ стойност, се избира друг метод, който дава по-точна оценка на справедливата стойност на ценната книга.

Акции и/или дялове, издадени от колективни инвестиционни схеми

Последваща оценка на акции или дялове на предприятия за колективно инвестиране, учредени в страната, се извършва по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване до 12 часа в деня на оценката.

- В случаите, когато не е достигнат законово определеният минимален размер на нетната стойност на активите на предприятието за колективно инвестиране, последващата оценка на издадените от него дялове се извършва по последната определена и обявена до 12 часа в деня на оценката емисионна стойност на един дял, намалена с размера на предвидените в правилата на Фонда разходи по емитирането и по обратното изкупуване на един дял.
- Ако не може да се определи цена по предходните две разпоредби, последващата оценка се извършва по обявената на съответния пазар цена на затваряне за предходния работен ден, в случай че се осигурява непрекъсната ценова информация, от която са видни извършени сделки с достатъчна честота и обем за последните три последователни месеца преди текущия месец.
- В случаите, когато не могат да се приложат предходните разпоредби последващата оценка на акциите, съответно на дяловете, се извършва или по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване, или по справедлива стойност на една акция, съответно на един дял, определена по метода на нетната балансова стойност на активите съгласно последния вписан в публичния регистър на комисията счетоводен баланс на съответното предприятие за колективно инвестиране – която от двете величини е изчислена по най-актуални данни за нетните активи на предприятието.

Последваща оценка на акции, съответно на дялове на предприятия за колективно инвестиране, учредени извън страната, се извършва по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване до 12 ч. българско време в деня на оценката.

- Ако не може да се определи цена по реда на предходната разпоредба, последващата оценка се извършва по обявената на съответния пазар цена на затваряне за предходния работен ден, в случай че се осигурява непрекъсната ценова информация, от която са видни извършени сделки с достатъчна честота и обем за последните три последователни месеца преди текущия месец.
- В случаите, когато не могат да се приложат предходните две разпоредби, последващата оценка на акциите, съответно на дяловете, се извършва или по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване, или по справедлива стойност, определена по метода на нетната балансова стойност на активите съгласно последния оповестен счетоводен баланс на съответното предприятие за колективно инвестиране – която от двете величини е изчислена по най-актуални данни за нетните активи на предприятието. Извън тези случаи, когато правилата на предприятието за колективно инвестиране предвиждат определени условия, при които не се осъществява обратно изкупуване на акции, съответно на дялове, последващата им оценка се извършва по последната определена и обявена нетна стойност на активите на една акция, съответно на един дял.

- Извън случаите по предходната разпоредба, когато правилата на предприятието за колективно инвестиране предвиждат определени условия, при които не се осъществява обратно изкупуване на акции, съответно на дялове, последващата им оценка се извършва по последната определена и обявена до 12 ч. българско време в деня на оценката нетна стойност на активите на една акция, съответно на един дял.

Облигации отговарящи на условията по чл. 176, ал. 1, т. 2 и 4 от Кодекса за социално осигуряване, приети за търговия на регулиран пазар

Последващата оценка на тези облигации, се извършва по:

- последна цена на сключена с тях сделка за предходния работен ден, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация за финансови инструменти. Когато се обявява нетна цена, последващата оценка се извършва, като към тази цена се прибави дължимият лихвен купон към датата, за която се отнася оценката.
- Ако не може да се определи цена по предходната разпоредба, последващата оценка се извършва по последна цена „купува“ за предходния работен ден, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация за финансови инструменти. Когато се обявява нетна цена, последващата оценка се извършва, като към тази цена се прибави дължимият лихвен купон към датата, за която се отнася оценката.
- При невъзможност да се приложат начините за оценка по предходните две разпоредби, се използва методът на дисконтираните парични потоци.

Ценни книжа отговарящи на условията по чл. 176, ал. 1, т. 3, 7 и 9 от Кодекса за социално осигуряване, които не се търгуват на регулирани пазари

Последващата оценка на тези ценни книжа се извършва по метода на дисконтираните парични потоци или по друг подходящ метод, посочен в Правилата на Фонда.

Държавни ценни книжа, издадени и приети за търговия на регулиран пазар в страната.

Последващата оценка на тези ценни книжа се извършва по:

- Последна цена на сключена с тях сделка за предходния работен ден (ден „Т“), обявена в борсовия бюлетин, към която се добавя дължимият лихвен купон за деня, за който се отнася оценката, обявен в бюлетина от ден „Т-2“.
- Ако не може да се определи цена по предходната разпоредба, последващата оценка се извършва по последна цена „купува“ за предходния работен ден (ден „Т“), обявена в борсовия бюлетин, към която се добавя дължимият лихвен купон за деня, за който се отнася оценката, обявен в бюлетина от ден „Т-2“.
- При невъзможност да се приложат начините за оценка по предходните две разпоредби, последващата оценка се извършва по средна цена на всяка емисия за предходния работен ден на вторичния междубанков пазар. Средната цена на емисия се формира като средноаритметична от цените „купува“ и „продава“, обявени от не по-малко от трима първични дилъри на държавни ценни книжа, определена по начин, посочен в правилата на Фонда.
- При невъзможност да се приложат начините за оценка по предходните три разпоредби, се използва методът на съпоставими цени за ценни книжа със сходни условия за плащане, падеж и рейтинг или други общоприети методи, определени в правилата на Фонда.

4.7 Договори за продажба и обратно изкупуване на ценни книжа

Ценни книжа могат да бъдат давани под наем или продавани с ангажимент за обратното им изкупуване (репо-сделка). Тези ценни книжа продължават да се признават в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, когато всички съществени рискове и изгоди от притежаването им остават за сметка на Фонда. В този случай се признава задължение към

другата страна по договора в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, когато Фондът получи паричното възнаграждение.

Аналогично, когато Фондът взима под наем или купува ценни книжа с ангажимент за обратната им продажба (обратна репо-сделка), но не придобива рисковете и изгодите от собствеността върху тях, сделките се третират като предоставени обезпечени заеми, когато паричното възнаграждение е платено. Ценните книжа не се признават в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица.

Разликата между продажната цена и цената при обратното изкупуване се признава разсрочено за периода на договора, като се използва метода на ефективната лихва. Ценните книжа, отдадени под наем, продължават да се признават в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица. Ценни книжа, взети под наем, не се признават в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, освен ако не са продадени на трети лица, при което задължението за обратно изкупуване се признава като търговско задължение по справедлива стойност и последващата печалба или загуба се включва в нетния оперативен резултат.

4.8 Парични средства и парични еквиваленти

Фондът отчита като парични средства и парични еквиваленти наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, депозити с оригинален срок до три месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обрачаеми в паричен еквивалент и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

4.9 Такси

Във връзка с осъществяването на дейността по управление на ДПФ от Пенсионноосигурителното дружество (ПОАД), ДПФ начислява и изплаща на ПОАД следните такси:

- Такса в размер на 8 лв. се събира като встъпителна такса в ДПФ за откриване на нова партия на лица, решили да се осигурят за първи път в ДПФ;
- Встъпителната такса при осигуряване по договор с осигурител или друг осигурител е в размер както следва:
 - до 250 осигурени лица – 8 лв.;
 - от 250 до 1 000 осигурени лица включително – 7 лв.;
 - над 1 000 осигурени лица – 2 лв.

Дружеството прави удържка от всяка постъпила във Фонда осигурителна вноска:

1. от осигурено лице или друг осигурител:

- а) до 59.99 лева - 3.25 на сто;
- б) от 60 лева до 199.99 лева - 2.5 на сто;
- в) над 199.99 лева – 1.15 на сто;
- г) над 199.99 лева- 1 на сто, при условие че осигуреното лице е и участник във фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване и/или Фонд за извършване на плащания, управлявани от Дружеството;
- д) независимо от размера на вноската- 0.3 на сто от преведената сума при превод на цялото пенсионно плащане от лице, което получава пенсия от Фонд за изплащане на пожизнени пенсии, Фонд за разсрочено плащане или Професионален пенсионен фонд, управляван от Дружеството.

2. от осигурител за всяка вноска в размер:

- а) до размера на данъчното облекчение по Закона за корпоративното подоходно облагане – 4 на сто;

б) надвишаваща размера на данъчното облекчение по Закона за корпоративното подоходно облагане – 3 на сто;

3. от осигурител, независимо от размера на отделните вноски:

- за осигуряване от 500 до 1 000 осигурени лица включително – 3.5 на сто;
- за осигуряване над 1 000 осигурени лица – 1.8 на сто;

4. за лицата, които са едновременно участници във Фонда и във фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване, управляван от Дружеството, таксите по т. 2 и т. 3 се намаляват с 10 на сто.

Дружеството удържа 9% такса от реализирания доход от инвестиране на средства, които се прехвърлят по неговата партида.

Дружеството събира допълнителна такса в размер на 5 лева при всяко изтегляне на натрупани средства по индивидуалната партида преди придобиване право на пенсия. Таксата не се заплаща и при изтегляне на средства от наследниците или ползващите лица на починало осигурено лице или пенсионер.

4.10 Данъци

Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

Приходите от инвестиране на активите на Фонда, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физически лица. Услугите по допълнителното задължително пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

5. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Фонда включват имоти, които се държат с инвестиционна цел.

Промени в балансовите стойности, отразени в Отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, могат да бъдат представени както следва:

	‘000 лв.
Балансова стойност към 01.01.2023 г.	4 011
Новопридобити активи	-
Нетна печалба от промяна в справедлива стойност	202
Балансова стойност към 31.12.2023 г.	4 213
Новопридобити активи	-
Нетна печалба от промяна в справедлива стойност	126
Балансова стойност към 31.12.2024 г.	4 339

Инвестиционните имоти не са заложили като обезпечение по заеми.

Следните суми, свързани с инвестиционните имоти, са отразени в Отчета за промените в размера на нетните активи на разположение на осигурените лица:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Приходи от наеми	94	92
Преки оперативни разходи	(38)	(36)
Нетна промяна в справедливата стойност	126	202
	182	258

Условията в лизинговите споразумения са договорени поотделно за всеки договор и затова всеки договор следва да бъде разгледан самостоятелно. Лизинговите договори не съдържат изискването за спазване на конкретни финансови показатели или други изисквания, освен правото на собственост на лизингодателя.

Оценъчните техники, приложени при определянето на справедливата стойност на инвестиционните имоти на Фонда съответстват на ниво 3 от въведената с МСФО 13 Йерархия на справедливите стойности по отношение на всички финансови и нефинансови активи и пасиви, попадащи в обхвата на стандарта. Справедливата стойност се определя на база, изготвени оценки от независими оценители при претегляне на различните оценителски методи в зависимост от вероятността за събдяване на заложените хипотези при прилагане на въведената от МСФО 13 презумпция за определяне на справедливата стойност на база на пазарните очаквания за максимизиране на стойността на актива в зависимост от употребата му.

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Следната таблица представя техниките за оценяване, използвани при оценяването на справедливите стойности на Ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
1/ Метод на сравнителните аналози	Ко - Коефициент за офертност Кпл - Коефициент за площ Кф - коефициент за функционалност; Кс - коефициент за състояние; Кп - коефициент за пазарна реализация Кич - Коефициент за идеални части земя Км - коефициент за местоположение;	При повишаване на коефициентите се повишава и пазарната стойност на имота

Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
2/ Метод на приходната стойност	Кф – коефициент за функционалност; Км – коефициент за местоположение; Кс – коефициент за състояние; Кп – коефициент за пазарна реализация;	При повишаване на коефициентите се повишава и пазарната стойност на имота
3/ Разходен метод	К - псп -Коефициент на пазарна стойност на производствени разходи /разходи за строителство/ за единица площ Кцк - Коефициент за ценови нива Кс – коефициент за състояние;	При повишаване на коефициентите се повишава и пазарната стойност на имота

Инвестиционните имоти към 31.12.2024 г. са както следва:

- Земи 1 217 хил. лв.
- Сгради 3 122 хил. лв.

Инвестиционните имоти към 31.12.2023 г. са както следва:

- Земи 1 191 хил. лв.
- Сгради 3 022 хил. лв.

Бъдещите постъпления по договорите за наем, сключени към 31.12.2024 г. са както следва:

	До 1 година '000 лв.	От 1 до 2 години '000 лв.	от 2 до 3 години '000 лв.	от 3 до 4 години '000 лв.	от 4 до 5 години '000 лв.	Над 5 години '000 лв.	Общо '000 лв.
2024	89	-	-	-	-	-	89
2023	94	13	-	-	-	-	107

Инвестиционните имоти са представени във финансовите отчети на Фонда като е използван Модел на справедливата стойност - оценки на пазарната стойност на имотите към 31.12.2024 г., изготвени от независими оценители, притежаващи правоспособност за извършване на оценка на недвижими имоти съгласно Закона за независимите оценители. Справедливата стойност е от ниво 3 в йерархията на справедливата стойност.

Фондът няма поети ангажименти за придобиване на инвестиционни имоти през 2024 г.

6. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

	Пояснение	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Акции и права		40 425	37 335
Акции и права на емитенти от България		29 805	26 966
Акции и права на емитенти от чужбина		10 620	10 369
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми		26 826	25 867
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми от България		26 826	25 867
Други дългови ценни книжа		12 948	13 877
Корпоративни облигации		2 691	3 766
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина		10 257	10 111
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	6.1.	33 730	27 478
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6.1.1.	5 680	4 890
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	6.1.2.	18 537	14 304
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	6.1.3.	9 513	8 284
		113 929	104 557

Ценните книжа отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, представени по видове валути са:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Ценни книжа по справедлива стойност в лева	58 055	54 577
Ценни книжа по справедлива стойност в евро	46 973	42 332
Ценни книжа по справедлива стойност в долари	8 037	6 618
Ценни книжа по справедлива стойност в швейцарски франк	864	1 030
	113 929	104 557

Представените по-долу стойности към 31 декември 2024 г. на ценните книжа са определени посредством използване на пазарни котировки на тези книжа. При липса на котирани цени на активен пазар за определяне на справедливите стойности на някои от дълговите ценни книжа са приложени техники за оценка, които са представени в пояснение 18.

6.1. Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ, трети страни и техните централни банки

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Дългови ценни книжа издадени или гарантирани от държавата	5 680	4 890
Дългови ценни книжа издадени или гарантирани от държави-членки и техните централни банки, ЕЦБ и/или ЕИБ	18 537	14 304
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави посочени в Наредба на КФН и техните централни банки	9 513	8 284
	33 730	27 478

6.1.1. Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата

Емисия	Лихвен процент	Падеж	Вид валута	Номинал	Справедлива стойност 31.12.2024 ‘000 лв.
XS2536817484	4.625%	23.09.2034	EUR	1 150 000	2 487
XS2579483319	4.500%	27.01.2033	EUR	800 000	1 762
XS2536817211	4.125%	23.09.2029	EUR	500 000	1 034
XS1208855889	2.625%	26.03.2027	EUR	200 000	397
					5 680

6.1.2. Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ

Емисия	Лихвен процент	Падеж	Вид валута	Държава	Номинал	Справедлива стойност 31.12.2024 ‘000 лв.
XS1420357318	2.875%	26.05.2028	EUR	Румъния	2 010 000	3 830
XS1312891549	2.750%	29.10.2025	EUR	Румъния	1 500 000	2 933
XS1599193403	2.375%	19.04.2027	EUR	Румъния	900 000	1 737
NL0015002BT3	0.000%	28.05.2025	EUR	Нидерландия	850 000	1 646
NL00150026M5	0.000%	30.01.2025	EUR	Нидерландия	740 000	1 444
US298785JV96	3.750%	14.02.2033	USD	ЕИБ	800 000	1 440
XS2010026214	4.250%	16.06.2031	EUR	Унгария	600 000	1 225
XS1117298916	3.000%	11.03.2025	EUR	Хърватия	500 000	1 001
XS2680932907	5.375%	12.09.2033	EUR	Унгария	350 000	749
NL00150028D0	0.000%	27.02.2025	EUR	Нидерландия	280 000	545
US731011AU68	3.250%	06.04.2026	USD	Полша	280 000	522
US676167CJ60	4.250%	01.03.2028	USD	Австрия	220 000	418
XS1696445516	1.750%	10.10.2027	EUR	Унгария	200 000	376

Емисия	Лихвен процент	Падеж	Вид валута	Държава	Номинал	Справедлива стойност 31.12.2024 '000 лв.
XS1934867547	2.000%	08.12.2026	EUR	Румъния	150 000	284
NL0015002AQ1	0.000%	29.04.2025	EUR	Нидерландия	100 000	194
XS2908644615	5.125%	24.09.2031	EUR	Румъния	100 000	193
						18 537

6.1.3. Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки

Емисия	Лихвен процент	Падеж	Вид валута	Държава	Номинал	Справедлива стойност 31.12.2024 '000 лв.
XS1877938404	3.500%	09.10.2025	EUR	Албания	1 100 000	2 156
XS1807201899	3.375%	21.04.2025	EUR	Черна Гора	1 000 000	1 993
US900123CX69	4.250%	13.03.2025	USD	Турция	1 000 000	1 898
XS2050982755	2.550%	03.10.2029	EUR	Черна Гора	700 000	1 258
XS2636412210	5.900%	09.06.2028	EUR	Албания	600 000	1 258
US91282CFP14	4.250%	15.10.2025	USD	САЩ	500 000	950
						9 513

6.1.4. Ценни книжа, превишаващи 5% от отделен клас или вид

6.1.4.1. Корпоративни облигации, индивидуално превишаващи 5% от стойността на активите в класа

Емисия	Емитент	Вид валута	Номинал	Справедлива стойност 31.12.2024 '000 лв.
FR001400DLD4	LA BANQUE POSTALE	EUR	500 000	1 072
XS0483980149	TRANSALP	EUR	1 900 000	3 504
XS2412048550	ENERGO PRO AS	USD	500 000	986
XS2413677464	NOVA LJUBLJANSKA BANKA DD	EUR	500 000	1 143
XS2455528823	PRUDENTIA-AIRBLU 2029	EUR	529 000	1 117
XS2586007036	OTP BANK	USD	500 000	997
BG2100012249	РИТЕЙЛ МЕНИДЖМЪНТ АД	BGN	1 030 000	982

6.1.4.2. Акции и права, индивидуално превишаващи 5% от стойността на активите в класа

Емисия	Емитент	Вид валута	Номинал	Справедлива стойност 31.12.2024 '000 лв.
BG1100035135	ИК ГАЛАТА АД	BGN	2 049 291	5 164
BG1100036984	ХОЛДИНГ ВАРНА АД	BGN	78 786	3 577
BG11EMTOAT16	ХИМСНАБ АД	BGN	77 260	4 341
BG11KOVABT17	КОРАБОРЕМОНТЕН ЗАВОД ОДЕСОС	BGN	36 559	6 324
CY0100560214	INTERFUND INVESTMENTS PLS	EUR	7 050 654	2 277

6.1.4.3. Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове от България, индивидуално превишаващи 5% от стойността на активите в класа

Емисия	Емитент	Вид валута	Номинал	Справедлива стойност 31.12.2024 '000 лв.
BG9000006056	ДФ ЕЛАНА БАЛАНСИРАН ЕВРО ФОНД	BGN	961 000	1 680
BG9000007161	ДФ ЕЛАНА БЪЛГАРИЯ	BGN	1 833 123	2 568
BG9000012138	ДФ КОНКОРД ФОНД-2 АКЦИИ	BGN	3 430 403	3 941
BG9000016071	ДФ ПРАЙМ АСЕТС	BGN	2 121 976	2 480
BG9000017079	ДФ КУЕСТ ВИЖЪН	BGN	1 125 968	1 380
BG9000018069	ДФ ТЕКСИМ БЪЛГАРИЯ	BGN	2 478 485	1 879
BG9000020065	ДФ ПРЕСТИЖ	BGN	2 983 086	2 744
BG1200008214	КОНКОРД Ф.8-АЛТЕРН.ИНВ.ФОНД АД	BGN	1500	1 548

7. Вземания

	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Вземания, свързани с инвестиции, бруто	6 605	6 371
Обезценка от предходни години	(2 068)	(2 060)
Загуба от обезценка	(11)	(8)
Върнати / Отписани суми	1 243	1 120
Възстановяване на загуба от обезценка	3	123
Вземания, свързани с инвестиции, нетно от обезценки	5 772	5 546
Други вземания	1	1
	5773	5 547

Към 31.12.2024 г. вземанията, свързани с инвестиции представляват:

	Бруто '000 лв.	Обезценка '000 лв.	Нето '000 лв.
Вземания по репо сделки	4 752	-	4 752
Вземания по лихви и главници по облигации	1 800	833	967
Вземания по дивиденди	49	-	49
Вземания по имоти	4	-	4
Общо	6 605	833	5 772

Вземанията, свързани с инвестиции по нива на обезценка към 31 декември 2024:

Вземания, свързани с инвестиции	Ниво 1 '000 лв.	Ниво 2 '000 лв.	Ниво 3 '000 лв.	Общо '000 лв.
Вземания по репо сделки	4 752	-	-	4 752
Вземания по лихви и главници по облигации	21	196	1 583	1 800
Вземания по дивиденди	49	-	-	49
Вземания по имоти	4	-	-	4
Общо вземания, свързани с инвестиции, брутно	4 826	196	1 583	6 605
Обезценка	-	(10)	(823)	(833)
Общо вземания, свързани с инвестиции, нетно	4826	186	760	5 772

Обезценка – Вземания, свързани с инвестиции по амортизирана стойност	Ниво 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца ‘000 лв.	Ниво 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива ‘000 лв.	Ниво 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Обезценка към 01.01.2024	-	(2)	(823)	(825)
Увеличения поради промяна на кредитния риск				
Намаление поради промяна на кредитния риск		(11)		(11)
Промени от изменения, различни от отписвания		3		3
Отписани вземания				
Обезценка към 31.12.2024		(10)	(823)	(833)
Вземания, свързани с инвестиции по амортизирана стойност	Ниво 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца ‘000 лв.	Ниво 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива ‘000 лв.	Ниво 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Брутна балансова стойност към 01.01.2024	4 648	140	760	5 548
Промени от изменения, различни от отписвания	(4 648)	(140)	-	(4 788)
Нови финансови активи - придобити или закупени	4 826	186	-	5 012
Отписани вземания	-	-	-	-
Балансова стойност към 31.12.2024	4 826	186	760	5 772

8. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти включват следните компоненти:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Парични средства по разплащателни сметки	3 597	3 682
	3 597	3 682

9. Нетни активи на разположение на осигурените лица

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Индивидуални партии	127 346	117 732
Нетни активи на разположение на осигурените лица към края на периода	127 346	117 732

Изменението на нетните активи на разположение на осигурените лица е резултат от:

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Към началото на периода	117 732	108 721
Постъпили осигурителни вноски	9 139	7 587
Постъпили суми от пенсионни фондове, управлявани от други ПОД	405	347
Прехвърлени средства на лица от пенсионни схеми на ЕС, на ЕЦБ или ЕИБ	31	-
Общо увеличение от осигурителни вноски	9 575	7 934

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Доход от инвестиране средствата на Фонда	8 228	7 969
Изплатени пенсии	(85)	(89)
Еднократно изплатени суми на осигурени лица	(6 387)	(5 324)
Средства за изплащане на наследници на осигурени лица и пенсионери	(435)	(255)
Преведени суми на осигурени лица, прехвърлили средства в други пенсионни фондове	(231)	(225)
Преведени данъци	(121)	(102)
Встъпителна такса	(4)	(6)
Такса за обслужване	(179)	(167)
9% инвестиционна такса	(741)	(717)
Такса за изтегляне	(6)	(7)
Общо намаление, свързано с осигурителни вноски	(8 189)	(6 892)
Към края на периода	127 346	117 732

Прекратени осигурителни договори на осигурени лица, напуснали фонда през 2024 г. и 2023 г. са в резултат от:

Причина	Брой 2024	2023
Изтеглени вноски	54	54
Прехвърляне към други ПОД	59	55
Изтеглени средства поради придобито право на пенсия	1 106	1 036
Смърт на осигурено лице	130	117
	1 349	1 262

Доходността от инвестирането на активите на Доброволен пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” за периода 30.12.2022 г. - 31.12.2024 г. е 6.77% на годишна база (по данни на КФН).

Основни данни за ДПФ „ЦКБ – Сила”	2024 г. хил. лв.	2023 г. хил. лв.
Постъпили вноски през периода	9 139	7 587
Постъпили суми за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	405	347
Прехвърлени средства на лица от пенсионни схеми на ЕС, на ЕЦБ или на ЕИБ	31	-
Удържани такси и комисионни	(930)	(897)
Доход за разпределение	8 228	7 969
Всичко активи	127 638	117 999
Задължения към осигурени лица и пенсионери	127 346	117 732

10. Задължения, свързани с инвестиции

Задълженията, свързани с инвестиции към 31.12.2024 г. са в размер на 8 хил. лв. (2023: 9 хил. лв.) и представляват предоставени депозити по договори за наем на инвестиционни имоти.

11. Удръжки и такси за ПОАД

Видове такси	Размер на таксите съгласно Правилника на Фонда	2024	2023
		Стойност на таксата '000 лв.	Стойност на таксата '000 лв.
Такса за обслужване на дейността	От 1 до 4 % от вноските	179	167
Такса от дохода	9% от дохода, реализиран от инвестираните средства на Фонда	741	717
Такса за изтегляне	5 лв. за всяко теглене	6	7
Встъпителна такса	От 2 до 8 лв.	4	6
		930	897

12. Печалби / (загуби) от финансови активи, нетно

	2024	2023
	'000 лв.	'000 лв.
Приходи от лихви	1 915	1 807
Приходи от дивиденди	955	1 067
Печалба от промяна в справедливата стойност	38 982	52 228
Загуба от промяна в справедливата стойност	(34 251)	(48 403)
Нетна печалба от оценка на финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	4 731	3 825
Положителни валутно-курсови разлики	3 176	3 487
Отрицателни валутно-курсови разлики	(2 714)	(3 669)
Нетна печалба / (загуба) от валутна преоценка	462	(182)
Печалба от продажба на финансови активи	12	1 129
Загуба от продажба на финансови активи	(6)	(20)
Платени комисионни на инвестиционни посредници	(15)	(30)
Нетна / (загуба) печалба от сделки с финансови активи	(9)	1 079
Разходи по обезценка на вземания	(11)	(8)
Приходи от възстановена обезценка на вземания	3	123
Приходи от възстановяване на обезценка	(8)	115
	8 046	7 711

Приходите, произтичащи от финансови активи на Фонда, отчетани по амортизирана стойност могат да бъдат представени както следва:

	2024	2023
	'000 лв.	'000 лв.
Финансови активи, отчетани по амортизирана стойност:		
Приходи от лихви	202	190
Положителни валутно-курсови разлики	123	711
Отрицателни валутно-курсови разлики	(105)	(730)
Разходи по обезценка на вземания	(11)	(8)
(Разходи) / Приходи от възстановена обезценка на вземания	(3)	123
	212	286

13. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Фонда включват ПОАД „ЦКБ – Сила“ АД, ръководството на ПОАД „ЦКБ – Сила“, управляваните от ПОАД „ЦКБ – Сила“ фондове, предприятия с контролно участие в ПОАД ЦКБ-Сила и всички дружества в групата „Химимпорт“ АД. Предприятие с контролно участие в Дружеството е „ЦКБ Груп“ АД с притежание на 74,86% от акциите на ПОАД „ЦКБ-Сила“ АД. Сделки с ПОАД „ЦКБ – Сила“

Видове такси	Такси от осигурителни вноски ‘000 лв.	Инвестиционна такса върху актива ‘000 лв.	Встъпителна такса и изтегляне ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Към 31.12.2023 г.	19	216	1	236
Преведени към ПОАД	(176)	(730)	(10)	(916)
Начисления към ПОАД	179	741	10	930
Към 31.12.2024 г.	22	227	-	250

Видове такси	Такси от осигурителни вноски ‘000 лв.	Инвестиционна такса върху актива ‘000 лв.	Встъпителна такса и изтегляне ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Към 31.12.2022 г.	16	141	1	158
Преведени към ПОАД	(164)	(642)	(13)	(819)
Начисления към ПОАД	167	717	13	897
Към 31.12.2023 г.	19	216	1	236

13.1. Разчети с ПОАД „ЦКБ – Сила”

	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Задължения за:		
- такса за обслужване	22	19
- инвестиционна такса	227	216
- встъпителна такса и такса изтегляне	1	1
	250	236

14. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Фондът не е осъществил инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци.

15. Условни активи и пасиви

През периода Фондът няма условни активи или пасиви и няма предявени към него правни искове.

16. Политика по управление на риска

Рискове, свързани с финансовите инструменти

Фондът набира парични средства от осигурените лица, които се управляват от ПОАД в съответствие с Правилата за дейността на Фонда и изискванията на пенсионното законодателство. Тези парични средства се инвестират съгласно утвърдената от ПОАД и Фонда инвестиционна политика. Вследствие на използването на финансови инструменти Фонда е изложен на различни видове риск, които ПОАД управлява. Най-значимите финансови рискове, на които е изложен Фонда са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Рискът в дейността по управлението на портфейла на Фонда е свързан с възможността фактическите постъпления от дадена инвестиция да не съответстват на очакваните.

Спецификата при управлението на портфейли на пенсионни фондове извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск, като от особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, оптимална ликвидност и диверсификация на портфейла.

Управлението на риска във Фонда, се извършва от ПОАД и се подчинява на принципа на централизираността и е структурирано според нивата на компетенции както следва:

- Управителен съвет - определя допустимите нива на риск в рамките на възприетата стратегия за развитие;
- Изпълнителни директори - контролират процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата стратегия за управление на риска;
- Звено по управление на риска - извършва оперативно дейността по измерване, мониторинг, управление и контрол на рисковете при управлението на портфейла на Фонда.

Дейността по управлението на рисковете се извършва ежедневно, като се спазват всички нормативни изисквания и вътрешните правила за управление на риска. При оценката на риска се прилагат подходящи измерители, като стойностите им се анализират ежедневно и се следят ограниченията и действащите лимити.

Основен риск за дейността на Фонда е понижаване на пазарните цени на притежаваните финансови инструменти, които към 31 декември 2024 г. са 89.26% от активите на Фонда. Подобно развитие би довело до отчитане на загуби от последваща оценка и съответното намаляване на нетната стойност на активите.

Друг основен риск, на който е изложен Фондът, е лихвеният. Предвижданията на ръководството на ПОАД са, че в краткосрочен и средносрочен план няма да бъде извършено намаление на лихвените равнища.

Инвестициите във Фонда са изложени на минимален валутен риск поради факта че повечето активи, притежавани от Фонда, са деноминирани основно в лева и евро, а 6.37% от активите са деноминирани в USD и 0.68% в CHF.

S&P Global Ratings потвърди дългосрочния и краткосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута BBB/A-2. Перспективата пред рейтинга остава „положителна“, т.е. рейтингът може да бъде повишен в следващите две години, ако страната се присъедини към Еврозоната. България все още не отговаря на критерия за ценова стабилност от критериите за конвергенция, които всички страни трябва да изпълнят, преди да се присъединят към зоната. S&P Global Ratings посочва обаче, че дори България да не се присъедини към Еврозоната през 2025 г., отлагането ще е за една година, или 01.01.2026 г. Въпреки застаряването и намаляването на населението в трудоспособна възраст, от S&P Global Ratings приемат, че икономиката на България има силни перспективи за растеж през следващите няколко години. Те прогнозираят реален растеж на БВП малко под 3% средно през 2025-2027 г., подкрепен предимно от увеличеното вътрешно търсене. Потреблението ще остане силно на фона на устойчивия пазар на труда с почти рекордно ниски нива на безработица и положителен растеж на реалните заплати. Средствата от Европейския съюз се очаква да подкрепят инвестиционната активност за няколко години напред. Според агенцията наличните грантове и заеми за България по Многогодишната финансова рамка (МФР) на ЕС за периода 2021-2027 г. и Next Generation EU възлизат на около 29% от прогнозния БВП за 2024 г. България има едни от най-добрите фискални резултати от страните в Централна и Източна Европа и от рейтинговата агенция оценяват, че текущите фискални планове ще сведат дефицита под 3% до 2027 г. За дълга се очаква да достигне около 20% от БВП до 2027г., нетно от ликвидни държавни активи, а за дефицита по текущата сметка – средно 1% от БВП, като ще бъде свръхфинансиран от фондовете на ЕС и от приток на преки чуждестранни инвестиции.

„БАКР – Агенция за кредитен рейтинг“ (БАКР) потвърди дългосрочен и краткосрочен държавен кредитен рейтинг на Република България и перспективата, свързана с тях, както следва: дългосрочен кредитен рейтинг нBBB със „стабилна“ перспектива и краткосрочен кредитен рейтинг нA-3. Стабилната перспектива отразява мнението на БАКР, че рисковете за рейтинга на България са балансирани. По данни на Международния валутен фонд се отчете растеж на българската икономика през 2024 година от 2.30% . През 2025 година МВФ прогнозира растежа

да бъде 2.50% , подкрепян от засилен експорт и стабилно вътрешно търсене на стоки и услуги. На прага на членството в Еврозоната, банковият сектор в страната остава ликвиден, добре капитализиран и регистрира нарастваща печалба. Положително влияние върху рейтинга и/или перспективата на страната биха оказали следните фактори: напредък в оценките относно борбата с корупцията, върховенството на закона и политическата стабилност; ускоряване на процеса на реална конвергенция към средното за ЕС ниво на доходи. Присъединяване към Еврозоната в началото на 2026 година би се отразило силно положително на кредитния рейтинг. Негативно влияние върху рейтинга и/или перспективата на страната биха оказали следните фактори: разхлабване на фискалната политика, водещо до ново отлагане на датата за присъединяването към еврозоната.

Рейтинговата агенция Fitch Ratings потвърди дългосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута BBB с „положителна“ перспектива. Рейтингът на България е подкрепен от силната външна и фискална позиция на страната в сравнение с държавите със същата оценка, надеждната политическа рамка от членството в Европейския съюз (ЕС) и дългогодишното функциониране на режима на паричен съвет. Fitch отбелязва, че ниската производителност на труда и неблагоприятната демография имат възпиращ ефект върху потенциалния растеж и стабилността на държавните финанси в дългосрочен план. Положителната перспектива отразява изгледите на страната за членство в Еврозоната, което би довело до по-нататъшни подобрения на показателите за външната ѝ позиция. Агенцията счита, че е налице широк политически ангажимент на национално и европейско ниво за приемане на еврото. България отговаря на всички номинални конвергентни критерии за приемане на еврото, с изключение на ценова стабилност. Инфлацията в България продължава да се охлажда, намалявайки разликата между средногодишната инфлация в страната и тази на трите най-добре представящи се държави членки на ЕС. Фактори, които биха могли да доведат до положителни действия по рейтинга, са: допълнителен напредък към присъединяването към Еврозоната, като потвърждение, че България е изпълнила критериите за членство и по-голяма сигурност относно вероятния момент за приемане на еврото; подобряване на потенциала за растеж, чрез прилагане на структурни и управленски реформи за подобряване на бизнес средата и/или ефективно използване на фондовете на ЕС. Фактори, които биха могли да доведат до негативни действия по рейтинга, са: неприсъединяване към Еврозоната поради неизпълнение на критериите за конвергенция, по-слаби перспективи за икономически растеж.

Според вижданията на ПОАД, Фондът е редуцирал кредитния риск (риск от невъзможност на издателя на ценни книжа да изпълни своите парични задължения) до минималното, чрез извършвания кредитен анализ, диверсификацията на инвестициите, наблюденията на събитията и тенденциите в икономическите и политическите условия. Въпреки това няма сигурност, че тези действия ще предотвратят загуби, възникнали от кредитен риск.

От началото на дейността си Фондът не е сключвал хеджиращи сделки чрез деривативни финансови инструменти.

Пазарният риск, на който е изложен Фонда, вследствие на използването на финансови инструменти е риск по-конкретно свързан с риск от промени във валутния курс, лихвен риск и ценови риск.

16.1. Анализ на пазарния риск

Всички търгуеми финансови инструменти са изложени на пазарен риск, който представлява рискът от повишаване или намаляване на тяхната пазарна стойност в следствие на бъдещи промени в пазарните условия. Финансовите инструменти се оценяват по справедлива стойност и всички промени в пазарните условия се отразяват директно в Отчета за нетни активи на разположение на осигурените лица.

Притежаваните от Фонда финансови инструменти се управляват, отчитайки променящите се пазарни условия. Експозициите към пазарен риск се управляват в съответствие с утвърдените лимити, съобразени с изискванията на пенсионното законодателство. За

намаляване на пазарния риск ПОАД се стреми максимално да диверсифицира инвестициите в портфейла спрямо определен икономически сектор, икономическа структура или емитент.

За периода от създаване на Фонда до 31 декември 2024 г., предвид характера, структурата и обема на инвестициите, не е преценено като необходимо и целесъобразно извършването на хеджиране на риска чрез използване на деривативни финансови инструменти.

За избягване на риска от концентрация, ПОАД се стреми да спазва заложените ограничения за инвестиране на активите на Фонда.

16.1.1. Валутен риск

Фондът е изложен на валутен риск при сключването на сделки в чуждестранна валута.

Валутният риск измерва чрез количествено определяне на нетната експозиция към всяка валута, различна от лев и евро, като процент от нетните активи на Фонда. Към 31 декември 2024 г. нетната експозиция в щатски долари и швейцарски франк е 7.06% от нетните активи на Фонда.

Към датата на приемане на финансовия отчет Република България продължава да има фиксиран курс към еврото, което премахва в значителна степен валутния риск. Такъв риск би възникнал при промяна на нормативно определения курс 1 евро към 1.95583.

За да намали валутния риск, Фондът следи паричните потоци, които не са в български лева. Политиката по управление на валутния риск, осъществявана от ПОАД, е да не се извършват значителни операции и да не се поддържат отворени позиции в чуждестранна валута, различна от евро, поради което и нетните валутни курсови разлики са незначителни.

Финансовите активи, които са деноминирани в чуждестранна валута и са преизчислени в български лева са както следва:

31.12.2024 г.	Позиции в лева '000 лв.	Позиции в евро '000 лв.	Позиции в щ. долари '000 лв.	Позиции в др. валута '000 лв.	Общо '000 лв.
Парични средства в каса и банка	3 163	353	81	-	3 597
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	5 680	-	-	5 680
Корпоративни облигации	1 703	988	-	-	2 691
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина	-	7 704	2 553	-	10 257
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	-	6 665	2 848	-	9 513
Акции и права	29 805	-	-	-	29 805
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове	26 547	157	122	-	26 826
Акции и права на емитенти от чужбина	-	9 621	135	864	10 620
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	-	16 157	2 380	-	18 537
Инвестиционни имоти	4 339	-	-	-	4 339
Вземания	4 758	1 005	10	-	5 773
Общо активи	70 315	48 330	8 129	864	127 638

31.12.2023 г.	Позиции в лева ‘000 лв.	Позиции в евро ‘000 лв.	Позиции в щ. долари ‘000 лв.	Позиции в др. валута ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Парични средства в каса и банка	2 895	85	623	79	3 682
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	4 890	-	-	4 890
Корпоративни облигации	2 004	1 762	-	-	3 766
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина	-	7 755	2 356	-	10 111
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	-	5 639	2 645	-	8 284
Акции и права	26 966	-	-	-	26 966
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове	25 607	145	115	-	25 867
Акции и права на емитенти от чужбина	-	9 201	138	1 030	10 369
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	-	12 940	1 364	-	14 304
Инвестиционни имоти	4 213	-	-	-	4 213
Вземания	4 692	836	19	-	5 547
Общо активи	66 377	43 253	7 260	1 109	117 999

16.1.2. Лихвен риск

Фондът не използва кредитно финансиране за дейността си, поради което пасивите на Фонда не са изложени на лихвен риск.

Към настоящия момент Фондът не притежава експозиции които могат да бъдат повлияни от предприетите реформи по отношение на референтните лихвени проценти. Фондът продължава да анализира ефекта върху паричните потоци в резултат от реформата чрез звено “Анализ и управление на риска”.

Дейностите по управление на риска имат за цел оптимизирането на нетния доход от лихви при дадени пазарни лихвени равнища в съответствие с бизнес стратегиите на ПОАД. Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Фонда спрямо промени в лихвените равнища.

Лихвеният риск се наблюдава и измерва чрез следните количествени методи – дюрация и рискова премия. Дюрацията е основната мярка за чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти. ПОАД използва метода на модифицираната дюрация да измери лихвения риск, свързан с всеки инструмент, базиран на лихвен процент като облигации, лихвени суапи, фючърси, базирани на лихвени проценти, и фючърси базирани на облигации. Рисковата премия е разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска, или ипотечна облигация и доходността до падеж на ДЦК със сходен падеж. ПОАД анализира нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитния рейтинг на емитента.

Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди или валути. При нарастване на лихвите с 1.0% стойността на портфейла от дългови ценни книжа се понижава с 1 335 361.44 лв.

Дюрацията на дълговите ценни книжа на Фонда към края на 2024 г. е 2.98, спрямо 3.74 към края на 2023 г. Модифицирана дюрация на дълговите ценни книжа на Фонда към края на 2024 г. е 2.86, спрямо 3.62 към края на 2023 г.

В следващата таблица е показана информация за номиналните лихвени проценти на активите на Фонда:

31.12.2024 г.	Лихвен процент	Лихвоносни ‘000 лв.	Безлихвени ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Парични средства в каса и банка	0.500%	-	3597	3 597
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	от 2.625% до 4.625%	5 680	-	5 680
Корпоративни облигации	от 3.600% до 6.814%	2 691	-	2 691
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина	от 2.700% до 10.750%	10 257	-	10 257
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	от 2.550% до 5.900%	9 513	-	9 513
Акции и права	-	-	29 805	29 805
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове	-	-	26 826	26 826
Акции и права на емитенти от чужбина	-	-	10 620	10 620
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	от 0% до 5.375%	14 708	3 829	18 537
Инвестиционни имоти	-	-	4 339	4 339
Вземания	от 0% до 4.00%	4 752	1 021	5 773
Общо активи		47 601	80 037	127 638

31.12.2023 г.	Лихвен процент	Лихвоносни ‘000 лв.	Безлихвени ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Парични средства в каса и банка	0.50%	3 682	-	3 682
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	От 2.625% до 4.625%	4 890	-	4 890
Корпоративни облигации	от 4.500% до 7.871%	3 766	-	3 766
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина	от 2.700% до 10.750%	10 111	-	10 111
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	от 2.550% до 5.900%	8 284	-	8 284
Акции и права	-	-	26 966	26 966
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове	-	-	25 867	25 867
Акции и права на емитенти от чужбина	-	-	10 369	10 369
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	от 0.000% до 5.375%	14 304	-	14 304
Инвестиционни имоти	-	-	4 213	4 213
Вземания	От 0% до 4.00%	4 547	1 000	5 547
Общо активи		49 584	68 415	117 999

Към края на 2024 г. Фондът притежава седем финансови инструмента с плаващ лихвен процент – облигации на:

Елана Агрокредит АД	плаващ
Холдинг Варна АД	плаващ
Селена Холдинг АД	плаващ
Студентска Център АД	плаващ
Холдинг Център АД	плаващ
Св. Св. Константин и Елена Холдинг АД	плаващ
Ритейл Мениджмънт АД	плаващ

16.1.3. Ценови риск

Основният ценови риск, на който е изложен Фондът, е свързан с инвестициите в капиталови ценни книжа. Справедливата стойност на тези финансови инструменти се влияе от промени в пазарните равнища на съответните ценни книжа, което от своя страна рефлектира върху доходността на Фонда.

ПОАД измерва ценовия риск на инвестициите чрез приложимия за съответния пазар количествен метод - историческа волатилност, измерена чрез стандартно отклонение за период един месец.

Стандартното отклонение за 2024 г. е 3.47%, спрямо 7.14% за 2023 г.

16.2. Анализ на кредитния риск

При управление на кредитния риск ПОАД наблюдава риска от неизпълнение на ангажименти от страна на контрагенти при операции с финансови инструменти.

При наблюдението на рисковите експозиции се отчитат колебанията в справедливата стойност на финансовите инструменти. През разглеждания период кредитният риск при някои от компаниите-емитенти на ценни книжа, в които са инвестирани средства на осигурените лица, е висок. Налице са, както ликвидни проблеми, които възпрепятстват нормалното погасяване на дължимите лихви и/или главници по издадените облигации, така и влошени финансови показатели, отнасящи се до рентабилността и финансовата задлъжнялост на емитентите. Общо дълговите ценни книжа представляват 36.57% от активите, като 29.25% от тях са издадени или гарантирани от държави членки, централните им банки, държави посочени в наредба на КФН, от ЕЦБ и/или ЕИБ или с обезпечение недвижим имот или застраховка, а 7.32% са необезпечени.

Финансовото състояние на длъжниците се анализира на база на текущите им финансови отчети, друга достъпна за кредиторите информация, както и посредством директни срещи с ръководствата на компаниите емитенти с цел изясняване на перспективите пред тях и възможностите за погасяване на задълженията. За разглеждания период кредитният риск за управлявания портфейл като цяло е нисък, предвид обстоятелството, че въпросните проблемни емисии заемат относително нисък дял в него (0.70%). Фондът се стреми да ограничава кредитния риск чрез осъществяване на сделки приоритетно с контрагенти, притежаващи висок кредитен рейтинг, а когато е необходимо изисква и адекватни обезпечения. В случай на необходимост се предприемат всички законови мерки с цел да се защитят в максимална степен интересите на осигурените лица.

През 2024 г. бяха извършени обезценки на определени активи. С оглед спазване на принципа на предпазливост и отразяване на вярното и точно състояние на активите и пасивите на ДПФ „ЦКБ- Сила“ беше направена оценка на възстановимата стойност на вземанията от емитенти на облигации, в резултат на която са отчетени разходи за обезценка на просрочени вземания в размер на 11 хил. лв. за 2024 г. и отразени приходи от обръщане на обезценки на събрани вземания в размер на 3 хил. лв.

Обезпеченията по просрочените вземания ниво 3 са както следва:

Емитент	Емисия№	Общ размер на емисията (хил. лв.)	Размер на вземането на Фонда. (хил. лв.)	Размер на вземането, нетно от обезценка	Кратко описание на обезпечението
Хелт енд уелнес АДСИЦ	BG2100005094	29 337	1 583	760	Недвижими имоти

Обезпеченията, държани като гаранция представляват ценни книжа, заложили по договори за репо, които служат за обезпечение за срока на договорите в случай на неизпълнение от страна на контрагентите. Справедливата стойност на обезпеченията по финансови вземания по договори за репо сделки към 31 декември 2024 г. е в размер на 7 210 хил. лв. Балансовата стойност на обезпечените финансови активи към 31 декември 2024 г. е в размер на 4 752 хил. лв. Очаквани кредитни загуби за вземанията по репо сделки не са признавани, поради наличието на обезпечения по вземанията.

През 2024 г. не са реструктурирани емисии ценни книжа:

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг. Средствата в размер на 3 597 хил. лв. са по разплащателните сметки на Фонда в Юробанк България АД.

Кредитният рейтинг на инвестиции на Фонда е представен в следващата таблица:

Ценна книга/ Емисия	Рейтинг	Рейтингова агенция
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата		
XS2536817484	BBB	S & P
XS2579483319	BBB	S & P
XS2536817211	BBB	S & P
XS1208855889	BBB	S & P
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ		
XS1420357318	BBB-	Fitch
XS1312891549	BBB-	Fitch
XS1599193403	BBB-	Fitch
US298785JV96	AAA	Fitch
XS2010026214	BBB-	S & P
XS1117298916	Baa2	Moody's
XS2680932907	BBB-	S & P
US731011AU68	A-	S & P
US676167CJ60	AA+	S & P
XS1696445516	BBB-	S & P
XS1934867547	BBB-	Fitch
XS2908644615	BBB-	Fitch
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки		
XS1877938404	BB-	S & P
XS1807201899	B+	S & P
US900123CX69	B1	Moody's
XS2050982755	B+	S & P
XS2636412210	BB-	S & P
US91282CFP14	AA+	Fitch
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина		
FR001400DLD4	Baa3	Moody's
FR001400FV85	BB	S & P
US023135CP90	A1	Moody's

Цена книга/ Емисия	Рейтинг	Рейтингова агенция
XS2412048550	B+	S & P
XS2413677464	BB	S & P
XS2586007036	BB	S & P
XS2641055012	BBB	S & P

Общата стойност на инвестициите в дългови ценни книжа без кредитен рейтинг към края на 2024 г. е 11 141 хил. лв., спрямо 9 603 хил. лв. към края на 2023 г.

Излагането на Фонда на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати към датата на отчета, както е посочено по-долу:

Групи финансови активи (балансови стойности)	2024 ‘000 лв.	2023 ‘000 лв.
Финансови активи , отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	113 929	104 557
Вземания	5 773	5 547
Парични средства и парични еквиваленти	3 597	3 682
	123 299	113 786

Ръководството на ПОАД „ЦКБ-Сила“ АД счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са обезценявани през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка, включително и тези, които са с настъпил падеж.

В следващите таблици е представен анализ на матуритетна структура според остатъчния срок на падеж на финансовите активи на Фонда:

31.12.2024 г.	До 3 м.	3 -6 м.	6м –1г.	1 -5 г.	Над 5 г.	Без матуритет	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Парични средства в каса и банка	3597	-	-	-	-	-	3597
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	-	-	1 431	4 249	-	5 680
Корпоративни облигации	-	-	137	724	1 830	-	2 691
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина	-	-	-	6 605	3 652	-	10 257
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или техните централни банки	1 898	1 993	3 106	2 516	-	-	9 513
Акции и права	-	-	-	-	-	29 805	29 805
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове	-	-	-	-	-	26 826	26 826
Акции и права на емитенти от чужбина	-	-	-	-	-	10 620	10 620
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	2 990	1 840	2 933	7 167	3 607	-	18 537
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	4 339	4 339
Вземания	1 863	2 894	1 016	-	-	-	5 773
Общо активи	10 348	6 727	7 192	18 443	13 338	71 590	127 638

31.12.2023 г.	До 3 м.	3 -6 м.	6м –1г.	1 -5 г.	Над 5 г.	Без матуритет	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Парични средства в каса и банка	3 682	-	-	-	-	-	3 682
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	-	-	393	4 497	-	4 890
Корпоративни облигации	-	-	140	2 764	862	-	3 766
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина	-	-	-	5 290	4 821	-	10 111
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	-	-	-	6 743	1 541	-	8 284
Акции и права	-	-	-	-	-	26 966	26 966
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове	-	-	-	-	-	25 867	25 867
Акции и права на емитенти от чужбина	-	-	-	-	-	10 369	10 369
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	485	578	-	10 418	2 823	-	14 304
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	4 213	4 213
Вземания	1 778	2 769	1 000	-	-	-	5 547
Общо активи	5 945	3 347	1 140	25 608	14 544	67 415	117 999

Дружеството извършва регулярно анализ на съответствието на активите и пасивите на Фонда и достатъчната наличност на ликвидни средства за посрещане на текущите плащания. На база на актюерски изчисления ръководството на Дружеството очаква предстоящите плащания в срок от една година да са в размер на 7.8 млн. лв., включително средствата на осигурените лица, които ще бъдат прехвърлени в други пенсионни фондове. Концентрацията на пенсионните плащания към осигурени лица се очаква да настъпи след единадесет години на база на актюерското предположение, че 56.99% от осигурените в момента лица ще придобият право на пенсия след около единадесет години.

16.3. Анализ на ликвидния риск

ПОАД и Фондът следват задълженията за ликвидност, произтичащи от раздел III на Наредба № 10.26.11.2003 г. за изискванията към състава и структурата на собствения капитал на Пенсионноосигурителното дружество и към минималните ликвидни средства на Дружеството и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване.

За да се избегнат ликвидни проблеми се извършва контрол и оценка на ликвидността и паричните потоци на Фонда, като се предприемат и активни действия.

Върху ликвидността на Фонда се извършва ежедневно наблюдение. ПОАД следи изходящите и входящи парични потоци на ежедневна база.

ПОАД наблюдава и измерва ликвидния риск на база историческите входящи и изходящи парични потоци и изготвяната ежедневно пет-дневна прогноза за паричните потоци, свързани с дейността. На база на този анализ, ПОАД определя минимален праг на ликвидни парични средства и парични еквиваленти в портфейлите на управляваните фондове.

При констатиране на ликвидни проблеми е изградена процедура по уведомяване на заинтересованите лица от звеното за анализ и управление на риска и лицето от специализираната служба за вътрешен контрол, определено да следи за спазване на изискванията на Наредба № 10.26.11.2003 г. на КФН. Отговорните лица са Изпълнителните директори, Дирекция „Анализ и управление на финансови активи“ - с директор Инвестиционния консултант и Съвета по инвестициите.

От започване на дейността на Фонда не е отчетен недостиг на ликвидни средства или затруднения при покриване на задълженията му.

През отчетния период Фондът не е ползвал външни източници за осигуряване на ликвидни средства, като е изпълнявал своите текущи задължения в срок.

Всички текущи пасиви на Фонда са нелихвоносни и са с остатъчен матуритет до 1 месец.

Показателите, които се следят във връзка с управление на ликвидността са представени в следващата таблица:

Показатели	хил. лв.
Ликвидни средства, в т.ч.	34 812
Парични средства по сметки в банки	3 597
Дългови ценни книжа	31 215
Текущи задължения	292
Съотношение ликвидни средства/текущи пасиви	119.22

16.4. Анализ на концентрационния риск

Концентрационният риск представлява рискът от концентриране на инвестиции в даден сектор от икономиката, валута, географска локация или един емитент. ПООД „ЦКБ-Сила“ АД, придържайки се стриктно към съществуващите регулации, касаещи инвестиционната дейност на пенсионните фондове в България, се стреми да инвестира средствата на осигурените лица в ДПФ „ЦКБ – Сила“ диверсифицирайки портфейла от активи по всеки един от споменатите по-горе компоненти. За целта се подбират ценни книжа както с фиксиран, така и с променлив доход. Книжата с фиксиран доход представляват облигации на държави или компании, отличаващи се със стабилност и предлагащи очаквана възвръщаемост, която има потенциал да изпревари темпа на инфлация през следващите години, като по този начин спомогне за постигане на положителна реална доходност от портфейла като цяло. Книжата с променлив доход са предимно на утвърдени или перспективни български компании, при които са налице възможности за постигане на растеж, изпреварващ този на БВП на страната.

По отношение на валутната диверсификация се акцентира върху активи деноминирани в лева и евро, тъй като задълженията на Фонда са изразени в тези валути. Освен в тях, към 31.12.2024 г. присъстват и активи, деноминирани в щатски долари и един актив в швейцарски франкове.

По отношение на географската диверсификация – приоритетно се инвестира на пазарите в България, както и на тези в страни от Централна и Източна Европа предвид очакванията за изпреварващ растеж през следващите години спрямо развитите пазари от Западна Европа и САЩ.

По отношение на концентрацията на активи, издадени от един емитент – ПООД „ЦКБ-Сила“ АД стриктно спазва заложените нормативни ограничения в законодателството, регламентиращо дейността на ФДПО и не допуска надвишаване на разрешените лимити.

16.5. Анализ на рисковете, свързани с военни действия в територии, в близост до България

Основен риск, пред който е изправен Фондът е пазарният риск.

Започнатите бойни действия от Руската Федерация на територията на Украйна в началото на 2022 г. продължават и до сега.

САЩ и Европейският съюз прилагат и през 2024 г. санкции и ограничения спрямо Руската Федерация.

Фондът няма експозиции в руски и украински корпоративни финансови инструменти или финансови инструменти, издадени от Руската Федерация и Република Украйна. Фондът няма експозиции във валута - руски рубли и украински гривни.

Конфликтът между Руската Федерация и Украйна не засяга пряко инвестициите в портфейла на Фонда и няма преки последствия върху нетните му активи.

Въздействието на събитията, свързани с военния конфликт върху общата икономическа ситуация може да наложи преразглеждане на някои допускания и преценки. На този етап ръководството не е в състояние надеждно да оцени потенциалното въздействие, тъй като събитията се развиват ежедневно.

През Януари 2020 г. Доналд Тръмп сключи първоначално търговско споразумение с Китай, в рамките на което Пекин обеща да се бори с кражбата на американски търговски тайни и технологии, да закупи американски продукти на стойност 200 млрд. долара до следващата година и да намали някои търговски бариери пред американския износ. Отношенията обаче бяха провалени само няколко седмици по-късно, когато пандемията от Covid-19 обхвана света, за което Тръмп обвини Китай. Сега, в началото на своя втори мандат, американският президент Доналд Тръмп засили натиска върху Китай с допълнителни 10% мита върху целия внос от страната, като наказание за това, което според него са нелоялни китайски търговски практики, и за неуспеха да се спре потокът от фентанил в САЩ. От своя страна Пекин отговори, като се насочи към шепа американски компании, наложи данъци върху някои американски стоки и наложи контрол върху износа на някои критични метали.

Фондовете, управлявани от ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ притежават експозиции издадени от САЩ, както и такива в щатски долари.

ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ ще продължи да следи развитието на конфликта между Руската Федерация и Украйна, както и търговската война между САЩ и Китай и ще предприеме всички възможни мерки, за да ограничи размера на непрекия ефект върху нетните активи на управляваните фондове.

Поради високата волатилност на финансовите пазари ПОАД „ЦКБ-СИЛА“ подхожда консервативно при инвестиции във финансови инструменти. Портфейлите на Фондовете са добре диверсифицирани и при допускане за покачване на основните лихвени нива с 1 процентен пункт и понижаване на цените на инвестициите в дялови ценни книжа с 5 процентни пункта, в условията на действащите в момента военни действия на територията на Украйна и търговски конфликт между САЩ и Китай, не се забелязва съществено отклонение на данните за 2024г. спрямо тези от 2023г.

	2024 г.	2023 г.
Стойност на дял	2.38515	2.24196
Стойност на един дял при допускане за покачване на основните лихвени нива с 1 процентен пункт	2.34493	2.19914
Стойност на един дял при допускане за понижаване на цените на инвестициите в дялови ценни книжа с 5 процентни пункта	2.29893	2.15756
Стойност на един дял при допускане за покачване на основните лихвени нива с 1 процентен пункт и понижаване на цените на инвестициите в дялови ценни книжа с 5 процентни пункта	2.27389	2.12904
Изменение в стойността на един дял при допускане за покачване на основните лихвени нива с 1 процентен пункт	-1.69%	-1.91%
Изменение в стойността на един дял при допускане за понижаване на цените на инвестициите в дялови ценни книжа с 5 процентни пункта	-3.61%	-3.76%
Изменение в стойността на един дял при допускане за покачване на основните лихвени нива с 1 процентен пункт и понижаване на цените на инвестициите в дялови ценни книжа с 5 процентни пункта	-4.66%	-5.04%

16.6. Анализ на регулаторен и политически риск

Регулаторният и политическият риск са рискове, които са взаимно свързани и се отнасят до неблагоприятна промяна в нормативните разпоредби и вземане на политически решения,

които да се отразят негативно на дейността, стойността на активите на управляваните фондове и съответно средствата на осигурените лица.

16.7. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Фонда могат да бъдат представени в следните категории:

	2024 '000 лв.	2023 '000 лв.
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	113 929	104 557
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност:		
Вземания	5 773	5 547
Парични средства и парични еквиваленти	3 597	3 682
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:		
Задължения	258	245

Балансовата стойност на финансови активи по амортизирана стойност и финансови пасиви по амортизирана стойност се счита разумно приближение на справедливата им стойност.

17. Политика и процедура за управление на нетните активи

Целите на ПОАД по отношение управлението на нетните активи са:

- Постигане на оптимална доходност, съразмерна с поемането на умерен риск за осигурените лица;
- Спазване на нормативните изисквания;
- Поддържане на висока ликвидност;
- Адекватно съотношение между вложените парични средства в ценни книжа и паричните инструменти.

Управлението на активите на Фонда, използването им за генериране на доход се извършва от мениджър „Управление на портфейли“ и инвестиционния консултант на ПОАД в съответствие с нормативната уредба, Правилата на Фонда, под наблюдението на специализирана служба „Вътрешен контрол“, Риск мениджър и активното взаимодействие с Дирекция „Финансово счетоводна“ съгласно правилата за вътрешната структура и вътрешния контрол на ПОАД.

18. Определяне на справедлива стойност

Справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, търгувани на активни пазари (каквито са публично търгуемите ценни книжа), е базирана на пазарни котировки към последна дата на търгуване за годината. Финансов актив се счита за търгуван на активен пазар, ако пазарните котировки са налични от борси, дилъри, брокери и т.н., тези цени се представят като реални и редовно осъществявани пазарни сделки. При оценката на справедливата стойност на финансовите активи към 31 декември 2024, Фондът е приел следните критерии за определяне на активен пазар: среден брой сключени сделки най-малко 21 бр. за предходния тримесечен период и над 0.60% от средния Free Float изтъргуван обем за същия период, като двете условия се прилагат кумулативно.

Справедливата стойност на финансови активи, които не се търгуват на активен пазар се определят чрез използване на техники за оценка. Фондът използва различни методи за оценка и предположения, базирани на пазарни условия, съществуващи към края на годината.

Фондът е приел измененията в МСФО 13 и МСФО 7, в сила от 1 януари 2009, които изискват Фондът да класифицира оценяването по справедлива стойност чрез използване на йерархия на оценките по справедлива стойност, която отразява значимостта на входните данни, използвани при определяне на оценките. Йерархията на справедливите стойности има следните нива:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които пряко или косвено са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котиран цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват за да отразят разликите между инструментите;

Нивото в йерархията на справедливите стойности, в рамките на която се категоризира оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват, се определя въз основа на най-ниския елемент от нивото, който е от значение за оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват. За тази цел значението на даден елемент се оценява като се съпоставя с оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват.

Ако при оценяването на справедливата стойност бъдат използвани наблюдаеми елементи, които се нуждаят от значително коригиране, основано на ненаблюдаеми елементи, такова признаване е от ниво 3. За оценяването на значението на даден елемент за оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват е необходимо да бъдат взети предвид специфичните за даден актив или пасив фактори.

Следващата таблица представя анализ на йерархията за отчитане по справедлива стойност на финансовите активи на Фонда по видове към 31 декември 2024:

Група финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата	Ниво 1 ‘000 лв.	Ниво 2 ‘000 лв.	Ниво 3 ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	5 680	-	-	5 680
Корпоративни облигации	1 709	-	982	2 691
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина	6 752	-	3 505	10 257
Акции и права	13 336	-	16 469	29 805
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми и АИФ	25 278	-	1 548	26 826
Акции и права в чужбина	8 343	-	2 277	10 620
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми в чужбина				
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	18 537	-	-	18 537
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в Наредба на КФН и техните централни банки	9 513	-	-	9 513
Общо за група финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата	89 148	-	24 781	113 929

Следващата таблица представя анализ на йерархията за отчитане по справедлива стойност на финансовите активи на Фонда по видове към 31 декември 2023:

Група финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата	Ниво 1 ‘000 лв.	Ниво 2 ‘000 лв.	Ниво 3 ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	4 890	-	-	4 890
Корпоративни облигации	3 766	-	-	3 766
Корпоративни облигации на емитенти от чужбина	6 684	-	3 427	10 111
Акции и права	17 027	-	9 939	26 966
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми	24 330	-	1 537	25 867
Акции и права в чужбина	8 135	-	2 234	10 369
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми в чужбина	-	-	-	-
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	14 304	-	-	14 304
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	8 284	-	-	8 284
Общо за група финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата	87 420	-	17 137	104 557

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Следната таблица представя техниките за оценяване, използвани при оценяването на справедливите стойности на Ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Вид на финансовия инструмент	Справедлива стойност на 31.12.2024 ‘000 лв.	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Акции	1 865	Метод на дисконтираните парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент и очаквания темп на растеж	Увеличение над безрисковия лихвен процент ще доведе до по-ниска справедлива стойност; Увеличаване на очаквания ръст ще доведе до по-висока стойност.
Акции	18 429	Метод на нетната балансова стойност на активите	НСА не е пазарна оценка на активите. Данните се изчисляват от последните публикувани финансови отчети на Дружествата без допълнителни корекции в стойността на позициите от отчета	Чувствителна разлика м/у оценката на активите и пазарните стойности на оценяваните активи.
Корпоративни облигации	4 487	Пазарна оценка	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент	Увеличение над безрисковия лихвен процент ще доведе до по-ниска справедлива стойност;

Вид на финансовия инструмент	Справедлива стойност на 31.12.2023 '000 лв.	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Акции	1 069	Метод на дисконтираните парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент и очаквания темп на растеж	Увеличение над безрисковия лихвен процент ще доведе до по-ниска справедлива стойност; Увеличаване на очаквания ръст ще доведе до по-висока стойност.
Акции	12 641	Метод на нетната балансова стойност на активите	НСА не е пазарна оценка на активите. Данните се изчисляват от последните публикувани финансови отчети на Дружествата без допълнителни корекции в стойността на позициите от отчета	Чувствителна разлика м/у оценката на активите и пазарните стойности на оценяваните активи.
Корпоративни облигации	3 427	Пазарна оценка	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент	Увеличение над безрисковия лихвен процент ще доведе до по-ниска справедлива стойност;

Справедливи стойности от Ниво 3

Равнение на справедливите стойности от Ниво 3

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 3.

	Акции '000 лв.	Корпоративни облигации '000 лв.
Салдо на 1 януари 2024	13 710	3 427
Печалба, включена в отчета за промени в нетните активи на разположение на осигурените лица	1 458	78
Покупки	-	-
Продадени и падежирали	-	-
Изходящи трансфери от Ниво 3	(257)	-
Входящи трансфери към Ниво 3	5 383	982
Салдо на 31 декември 2024	20 294	4 487

19. Събития след края на отчетния период

След края на отчетния период не са настъпили събития, които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания във финансовия отчет на Фонда.

20. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2024 г. (включително сравнителната информация) е одобрен от Управителния съвет на ПОАД „ЦКБ-Сила“ АД 17 март 2025 г.